

dà chéng xiǎn shí jīng

大乘显识经

dà chéng xiǎn shí jīng xù	
大乘显识经序	03
dà chéng xiǎn shí jīng juàn shàng	
大乘显识经卷上	06
dà chéng xiǎn shí jīng juàn xià	
大乘显识经卷下	38

dà chéng xiǎn shí jīng xù

大乘显识经序

táng wǔ zé tiān zhì

唐武则天制

zhèn wén zhēnkōng wú xiàng fēi xiàng jiào wú yǐ yì
朕闻真空无像非像教无以译

qí zhēn shíjì wú yán fēi yán xù wú yǐ quán qíshí shì
其真实际无言非言绪无以筌其实是

yǐ lóngōng fǎ jìng yuán zhào bì yú sānqiān jiù líng xuán mén
以龙宫法镜圆照币于三千鹫岭玄门

fāng guǎng zhōu yú bǎiyì shī wú shī zhī zhì bì jiè xiū duō
方广周于百亿师无师之智必藉修多

xué wú xué zhī zōng zhōng zī chí yè zì jīn rén gǎn mèng bǎo
学无学之宗终资祇夜自金人感梦宝

jì fāng fù bèiyèlíngwén běi tiān zhī xùn yú yuǎn guàn huá
偈方傅贝叶灵文北天之训逾远贯华

wēi zhǐ xī qín zhī yì gēngxīn dàchéng xiǎochéng dòu gēn jī
微旨西秦之译更新大乘小乘逗根机

ér yǎn jiào bàn zì mǎn zì zhú quán shí ér xiāngxiǎo ruì táng
而演教半字满字逐权实而相晓睿唐

zhī yù yù zǎi yè chāng qī dài fù sān shèng nián jiāng
之御寓载叶昌期代傅三圣年将

qīshí shùn hé yǔ dìng shuǐ jù qīng yáo zhú yǔ cí dēng bìng
七十舜河与定水俱清尧烛与慈灯并

zhào zī yī xī shàngníng wéi fǎ xiǎn zhīliú bái mǎ dōng lái
照缙衣西上宁惟法显之流白马东来
qǐ zhí mó téng zhībèi dà hóng shìjiào liàng shǔ zī chén zhèn
岂直摩腾之辈大弘释教谅属兹辰朕
yuán zì yòulíng guīxīn biàn wù guǎng sān míng zhī lù sī
爰自幼龄归心彼岸务广三明之路思
chóng bā zhèng zhī mén wǎng zhě sù gòu mǐn xiōng jù wéi yán
崇八正之门往者夙构闵凶遽违严
yīn jìn yǐ xiào chéng wú gǎn fù bèi cí yán lù cǎo zhī hèn
荫近以孝敬无感复背慈颜露草之恨
rì shēn fēng shù zhī bēi zhèn qiē fán shì èr qīn zhī suǒ xù
日深风树之悲镇切凡是二亲之所蓄
yòng liǎng jīng zhī suǒ jiù jū mò bù cōng jié zhāo tí zhī yǔ
用两京之所旧居莫不总结招提之宇
xián chōng wú jìn zhī cáng réng jí jīng chéng dà dé děng fán yǒu
咸充无尽之藏仍集京城大德等凡有
shí rén gòng zhōng tiān zhú guó sān zàng fǎ shī dì pó hē luó
十人共中天竺国三藏法师地婆诃罗
yú xī tài yuán sì tóng yì jīng lùn fǎ shī děng bìng yè lín
于西太原寺同译经论法师等并业邻
chū dì dào jià mí tiān wéi fó fǎ zhī dòng liáng nǎi huì hǎi
初地道架弥天为佛法之栋梁乃慧海
zhī zhōu jí qián hòu fānyì fán yǒu shí bù yǐ chuí gōng yuán
之舟楫前后翻译凡有十部以垂拱元
nián suì cì dà liáng yuè lǚ yí zé hàn qīng fāng jiù zhuāng
年岁次大梁月旅夷则汗青方就装

piāo bì gōng gān lù zhī zhī jì shēn dà yún zhī yù
缥毕功甘露之旨既深大云之喻

fāngyuǎnshù yǒng chuí shā jié guǎng jì chén qū fù huǒ zhī yì
方远庶永垂沙劫广济尘区傅火之义

zì míng xiě píng zhī biàn yú rùn zhèn yǐ yǐ xū mèi qīn chéng
自明写瓶之辩逾润朕以以虚昧钦承

gù tuō cháng gùshàolóng sānbǎo ān dà bǎo zhī hóng jī
顾托常顾绍隆三宝安大宝之鸿基

fāhuī bā shèng gù xiānshèng zhī pī yè suǒyǐ sì jù
发挥八圣固先圣之丕业所以四句

wēiyán jí tí hé zhī shēn zhì yī yīn miào yì jìn ān yuán
微言极提河之深智一音妙义尽菴园

zhī ào zhī jī dàfǎ gù xiǎng zhèn yú wújiàn chuī dà
之奥旨击大法鼓响振于无间吹大

fǎluó shēngtōng yú yǒu dǐng wéi ān shì zhī míng jù shí hūn
法螺声通于有顶为闇室之明炬实昏

qú zhī huì yuè pútí liǎo yì qí zài zī kē bù zhì tiáo
衢之慧月菩提了义其在兹科部帙条

liú liè zhī yú hòu
流列之于后。

dà chéng xiǎn shí jīng juàn shàng

大乘显识经卷上

zhōngtiān zhū guó shā mén dì pó hē luó děng fèng chī yì
中天竺国沙门地婆诃罗等奉勅译

rú shì wǒ wén yī shí báo qié fàn zài wáng shě
如是我闻：一时，薄伽梵在王舍

chéng jiā lán tuó zhú lín yǔ dà bǐ qiū zhòng qiān èr bǎi
城迦兰陀竹林，与大比丘众千二百

wǔ shí rén jù jiē ā luó hàn zhū lòu yì jìn wú fù
五十人俱。皆阿罗汉诸漏已尽，无复

fán nǎo dǎi dé zì zài xīn shàn jiě tuō huì shàn jiě tuō
烦恼逮得自在，心善解脱，慧善解脱，

yú qù lái jīn zhào liǎo wú ài shì dà nuó qié rú fó
于去来今照了无碍，是大那伽，如佛

zhī jiào suǒ zuò yǐ bàn qì dà zhòng dàn huò yú jǐ lì
之教所作已办，弃大重担获于己利，

yī duàn liú zhuǎn shēng sǐ yǒu kǔ yǐ zhèng zhì lì shàn
已断流转生死有苦，以正智力，善

zhī zhòng shēng xīn zhī suǒ qù rú shì dà shēng wén zhòng
知众生心之所趣。如是大声闻众，

zhǎng lǎo shě lì fú ér wéi shàng shǒu fù yǒu wú liàng pú
长老舍利弗而为上首。复有无量菩

sà mó hē sà zhòng jù zài huì jí
萨摩诃萨众，俱在会集。

ěr shí zhū bī qiū zài shì zūn suǒ duō yǒu pí
尔时，诸比丘在世尊所，多有疲

shuì shī róng ā wěi bù néng zì chí yú shì shì zūn
睡，失容阿萎不能自持。于是世尊，

miàn mén huī fā rú lián huā kāi shí zhū bī qiū xián xī
面门晖发如莲花开。时诸比丘，咸悉

xǐng wù gè zì yán zhèng zuò rú shì niàn jīn fó shì zūn
醒悟各自严正，作如是念：今佛世尊，

yán róng huī huàn miàn guāng zhào lǎng yù kāi hé fǎ yǎn zuò
容颜晖焕面光照朗，欲开何法眼作

dà ráo yì
大饶益？

ěr shí xián hù shèng shàng tóng zhēn xiū róng fēng
尔时，贤护胜上童真，修容丰

měi róu hé guāng zé sè xiàng jù zú liù wàn shāng zhǔ
美，柔和光泽，色相具足，六万商主

qián hòu wéi rào shì cóng hōng yù shēng rú dì zhèn lái yì
前后围绕，侍从轰郁声如地震，来诣

fó suǒ jiàn fó shì zūn jì jìng ān yǐn zhòng dé zhī zàng
佛所。见佛世尊寂静安隐众德之藏，

wēi wēi hè lǎng rú dà jīn shù shēn xīn xìn zhòng hé
巍巍赫朗如大金树，深心信重，合

zhǎng sī wéi zuò rú shì niàn zhòng gòng chēng zàn fó yī
掌思惟，作如是念：众共称赞，佛一

qiè zhì pǔ jiàn yī qiè shì rú lái ā luó hē zhèng děng
切智普见一切。是如来阿罗诃正等

jué chéng shí bù xū dǐng lǐ fó zú dì shì ér zhù
觉，诚实不虚。顶礼佛足谛视而住。

fó jiàn xián hù jǔ shēn fàng guāng liú zhào xián hù
佛见贤护，举身放光流照贤护。

xián hù ěr shí biàn huò wú wèi rào fó sān zā dǐng lǐ
贤护尔时便获无畏，绕佛三匝顶礼
fó zú ér bái fó yán wéi yuàn shì zūn bēi mǐn jiào shòu
佛足，而白佛言：唯愿世尊悲愍教授，
wǒ jīn shǐ yú fó suǒ dé jìng xìn xīn xīn xī miào fǎ
我今始于佛所得净信心，心希妙法
yù yǒu suǒ wèn ér wǒ jiǔ chù shēng sǐ nì fán nǎo kǔ
欲有所问。而我久处生死，溺烦恼苦
luàn niàn fēn zá yú jiè děng yè wú zuò míng zī suī xīn
乱念纷杂，于戒等业无作冥资。虽心
qí zhòng wǒ jīn bù zhī yú cǐ yú huò yí wǎng zhī
奇重，我今不知，于此愚惑疑网之
zhōng rú hé chāo chū dé dù shēng sǐ shì zūn shì yī
中，如何超出得度生死？世尊是一
qiè zhì pǔ jiàn yī qiè fó chū shèn nán xī yǒu féng yù
切智普见一切，佛出甚难希有逢遇！
rú rú yì zhū shī zhòng shēng lè fó shì dà rú yì bǎo
如如意珠施众生乐，佛是大如意宝，
yī qiè zhòng shēng xián yóu yī fó dé dà ān lè shì
一切众生咸由依佛，得大安乐，是
dà fù mǔ zhòng shēng shàn běn yīn fó fù mǔ dé jiàn
大父母、众生善本，因佛父母得见

zhèng lù wéi yuàn bēi mǐn kāi xiǎo yí àn
正路。唯愿悲愍开晓疑闇！

fó gào xián hù rǔ yǒu suǒ yí zì rǔ yì wèn
佛告贤护：汝有所疑，恣汝意问，
wǒ dāng wéi rǔ fēn bié jiě shuō ěr shí xián hù méng fó
我当为汝分别解说。尔时，贤护蒙佛
tīng xǔ xīn zhuān qǐng wèn zài yī miàn zhù
听许，心专请问在一面住。

shí zhǎng lǎo ā nán jiàn xián hù tóng zhēn zī róng
时，长老阿难见贤护童真，姿容
huī zé sè xiàng jù zú bái fó yán shì zūn wèi céng
晖泽色相具足，白佛言：世尊，未曾
yǒu yě cǐ xián hù tóng zhēn yǒu dà fú dé guāng sè fēng
有也！此贤护童真，有大福德光色丰
shèng zhū wáng wēi xiāng xián bì bú xiàn
盛，诸王威相咸蔽不现。

fó gào ā nán cǐ xián hù shèng shàng tóng zhēn fú
佛告阿难：此贤护胜上童真福
yè suǒ zhì suī chù rén jiān shòu tiān shèng guǒ ān níng shì
业所致，虽处人间受天胜果，安宁适
lè huān yú xī xì chàng yuè zì xīn yóu rú dì shì yán
乐欢娱嬉戏，畅悦恣心犹如帝释。阎
fú tí zhōng wéi chú yuè shí tóng zhēn gèng wú bǐ zhě
浮提中，唯除月实童真，更无比者。

ā nán bái fó yán xián hù tóng zhēn guǒ bào zī
阿难白佛言：贤护童真，果报资

yòng sù zhí shàn gēn wéi yuàn wéi shuō
用宿植善根，唯愿为说。

fó gào ā nán xián hù xiàn shòu lè bào zī yòng
佛告阿难：贤护现受乐报资用

guǎng dà jí sù shèng yīn rǔ jīn dāng tīng ā nán
广大，及宿胜因，汝今当听。阿难，

cǐ xián hù tóng zhēn liù wàn shāng zhǔ zī chǎn fēng ráo jīn
此贤护童真，六万商主资产丰饶金

bǎo yíng jī gōng jìng shòu jiào suí zhú fèng shì liù wàn
宝盈积，恭敬受教，随逐奉事。六万

chuáng zuò fū shè wò jù zhān rù zēng qí bìng yī zhěn
床座敷设卧具、毡褥缯绮、并倚枕

děng zá sè huī fā miào lì zhuāng yán jù luó wéi mù
等，杂色晖发妙丽庄严，俱罗帷幕

jí jiāo shē yē huǒ huàn bì bó zhī nuó ān shū zhōu zā
及僇奢耶，火浣币帛支那安输，周匝

shī bù zhòng bǎo diāo jiān xiāng xuān huàn làn jiāo cuò rú
施布众宝雕间，相宣灿烂交错如

huà liù wàn jì nǚ pī fú ān shū zhòng sè jiàn zá jīn
画。六万妓女被服安输众色间杂，金

bǎo yīng shì xiān huá xuàn lì guāng cǎi yào mù qí chù xì
宝璎饰鲜华炫丽光彩耀目，其触细

ruǎn rú tiān jiā zhē qīng zhòng suí xīn shì chēng qíng yì
软如天迦遮，轻重随心适称情意，

xì róng xiào yǔ gē chàng xiāng wán xián wǎn yán jié róu jìng
戏容笑语歌唱相娱，闲婉严洁柔敬

shì zhǔ yú tā rén suǒ xīn jué ài yù cán chǐ dī shǒu
事主，于他人所心绝爱欲，惭耻低首
huò fù tóu wéi róng jī fū píng mǎn róu ruǎn xì huá shǒu
或覆头为容，肌肤平满柔软细滑，手
zú zhī jié huái dēng gǔ mài xián xī bú xiàn chǐ bái qí
足支节踝等骨脉咸悉不现，齿白齐
mì fā gàn yòu xuán rú xuē là chéng rú gōng huà zuò shì
密发绀右旋，如削蜡成如工画作，氏
zú huá wàng míng yù liú yuǎn rú shì fù rén ér wéi shì
族华望名誉流远，如是妇人而为侍
cóng yòu yǒu liù wàn gòng shí fù rén fàn bǐng zhū wù zhǒng
从。又有六万供食妇人，饭饼诸物种
zhǒng yì sè xiāng wèi tiáo měi rú tiān yáo shàn yǐn jù
种异色，香味调美如天肴膳，饮具
bā dé jiàn lìng xīn yuè níng shēn shì yì bù láo ér shú
八德见令心悦，宁身适意不劳而熟，
shì fú zhī shí yīng xīn ér zhì dí jìng yōng huì qù zhū
是福之食应心而至，涤净拥秽去诸
bìng è ?tíng yǔ tái lóu jù zú liù wàn mó ní zhēn zhū
病恶。庭宇台楼具足六万摩尼真珠
liú lí zhū zhēn luó bù chuí shì zhòng bǎo jiān diàn háng liè
琉璃诸珍罗布垂饰，众宝间钿行列
duān měi qǐ cǎi méng xuán zhuì yǐ líng duó suí fēng yáo yáng
端美，绮彩蒙悬缀以铃铎，随风飘扬
kēng qiāng hé fā dì ruò liú lí xiàn zhòng yǐng xiàng zá
铿锵和发，地若琉璃现众影像，杂

huā sàn bù qīng liáng kuài lè   áo yóu qī xī chàng xīn shì
花散布清凉快乐，遨游栖息畅心适
zhì   yòu yǒu xì yāo bō nà kōng hóu cháng dí tóng bó qīng
志。又有细腰般拏笙篴长笛铜钹清
gē   zhǒng zhǒng yīn shēng shù fān liù wàn   měi shēng tiáo rùn
歌，种种音声数凡六万，美声调润
xiǎng liàng wén yuǎn   xuān xiǎo zá zuò zhèn jǐng fāng yù   fú
响亮闻远，喧嚣杂作震警方域，福
yè suǒ zhì huān lè bù jué   gē děng zhū niǎo fēi xiáng yóu
业所致欢乐不绝。鸽等诸鸟飞翔游
jí   yì shēng jiān hé chàng xīn yuè ěr   téng màn zhòng huā
集，异声间和畅心悦耳。藤蔓众花
yíng yuán tái gé   xiān pā biāo xiù wǎng yù huī huàn líng duó
萦缘台阁，鲜艳标秀蔚郁晖焕，铃铎
yuè qì xiǎng ruò tiān gōng   fáng láng zhāo xī   rú xū mí kū
乐器响若天宫。房廊昭晰，如须弥窟
shén yào liú zhào   yǒu liù wàn chéng gāo qiáng jùn zhì lóu lǔ
神药流照。有六万城高墙峻峙楼橧
bèi shè jiē jiē bù liè sì qú sān dá   měi lì tián yì
备设，街街布列四衢三达。美丽填溢
zhū fāng còu jí   zhǒng zhǒng fú shì zhǒng zhǒng yán yǔ   fǎ
诸方凑集，种种服饰种种言语，法
zhì wàn chà shū róng yì zhuàng   qí huò liè sì shāng lǚ bǎi
制万差殊容异状，奇货列肆商侣百
qiān jiāo yì xiǎo xuān shēng zhèn chéng yù   yuán lín yù mào
千，交易器喧声震城域。园林郁茂

dà shù xiǎo shù   téng mǎn huì yào zhòng huā jìng fā   qīng bō
大树小树，藤蔓卉药众花竞发，清波
huán yǐng jiān cuò guāng xiān càn rú shū jīn   xiàng mǎ chē chéng
环映间错光鲜粲如舒锦。象马车乘
qí zhòng bǎi qiān   wǎng hái bù jué chōng biàn chéng yì   ā
其众百千，往还不绝充遍城邑。阿
nán   liù wàn chéng zhōng míng dé gāo rén   jí zhū háo fù
难，六万城中名德高人，及诸豪富
bìng zhū shāng zhǔ   rì rì chēng zàn xián hù tóng zhēn   bō
并诸商主，日日称赞贤护童真，播
yáng shēng dé   qián gōng hé zhǎng lǐ bài xiū jìng   jiāo sà
扬声德，虔恭合掌礼拜修敬。娇萨
luó guó bō sī nì wáng fú lì fù shèng   bǐ zhī xián hù
罗国波斯匿王福力富盛，比之贤护
zhuàng lèi pín xià   yuè shí tóng zhēn   wú liàng bǎi qiān jì
状类贫下。月实童真，无量百千妓
cóng shì rào   gōng jìng fèng shì ài yuè huān xì zhòng lè suǒ
从侍绕，恭敬奉事爱悦欢戏众乐所
yī   suī tiān dì shì bǎi qiān wàn bèi bù jí yuè shí   xián
依，虽天帝释百千万倍不及月实。贤
hù tóng zhēn   róng sè fēng měi fù yǒu zì zài   ān níng shì
护童真，容色丰美富有自在，安宁适
lè yì bǎi qiān wàn bèi bù jí yuè shí   sī jiē sù fú
乐亦百千万倍不及月实。斯皆宿福
suǒ gǎn   fēi lì zhì yě   ā nán xián hù tóng zhēn   yòu
所感，非力致也。阿难，贤护童真，又

yǒu rú yì bǎo lù tiān bǎo diāo yán guāng huī hè làn tiān
有如意宝辂天宝雕严，光晖赫烂天

jīn jīn gāng guāng yù rì shòu zhǒngzhǒng zhū bǎo diàn cè jiān
金金刚光玉日受，种种诸宝钿厕间

cuò lì ruò guān xīng yùn sù rú fēng rú jīn chì fēi chéng
错丽若观星，运速如风如金翅飞。乘

cǐ bǎo lù bǎo zhōu děng suǒ yīng niàn ér zhì shēn bù pí
此宝辂，宝洲等所应念而至，身不疲

láo xì lè ér fǎn
劳戏乐而返。

shì shí ā nán dǐng lǐ fó zú ér bái fó yán
是时，阿难顶礼佛足而白佛言：

xián hù tóng zhēn zhǒng hé shàn gēn xiū hé fú yè zī
贤护童真，种何善根，修何福业，资

chǎnguǎng dà shòu dà lè bào gōng shì miào lì bǎo lù qí
产广大受大乐报，宫室妙丽，宝辂奇

tè
特？

fó gào ā nán xián hù tóng zhēn yóu xiān yú fó
佛告阿难：贤护童真，由先于佛

fǎ zhōng xiū zhí fú yè gù jīn huò cǐ guǎng dà lè
法中修植福业，故今获此广大乐

bào guò qù yǒu fó míng yuē lè guāng rú lái yīng gòng
报。过去有佛，名曰乐光如来、应供、

zhèng biàn zhī míng xíng zú shàn shì shì jiān jiě wú
正遍知、明行足、善逝、世间解、无

shàng shì tiáo yù zhàng fu tiān rén shī fó shì zūn
上士、调御丈夫、天人师、佛世尊。

xián hù ěr shí yú bī fó fǎ zhī zhōng chū jiā zuò bī qiū
贤护尔时于彼佛法之中出家作比丘，

míng yuē fǎ jì duō kuī jiè xíng rán shàn jiǎng shuō xiū duō
名曰法髻，多亏戒行，然善讲说修多

luó ā pí dá mó pí nài yē děng sān zàng shēn jiào
罗、阿毗达摩、毗奈耶等，三藏深教

xián xī míng dá cháng wéi zhòng shēng xuān chàng fū yǎn fǎ
咸悉明达，常为众生宣畅敷演，法

shī bù jué měi yīn shēn zhòng zhèng zhí gāo liàng pōu xī míng
施不绝美音深重，正直高亮剖析明

biàn tīng zhě huān xǐ wén suǒ shuō fǎ sī wéi xiū xíng tuō
辩，听者欢喜闻所说法思惟修行，脱

è qù zhě qí shù wú liàng ā nán fǎ jì bī qiū yǐ
恶趣者其数无量。阿难，法髻比丘以

fǎ shī gōng dé yú jiǔ shí jié shòu tiān rén bào yòu jiàn
法施功德，于九十劫受天人报。又见

qīng jìng chí jiè bī qiū shēn léi shòu jí héng shī yǐn shí
清净持戒比丘身羸瘦瘠，恒施饮食

jí xǐ lǚ děng yīn zhòng chéng chè jìng xīn bù shī gù
及屣履等，殷重诚彻净心布施，故

jīn huò cǐ dà fù lè bào shèng miào gōng shì qí tè bǎo
今获此大富乐报，胜妙宫室、奇特宝

lù yòu yù jiā shè rú lái shì jiào zhǐ huì ér gào zhī
辂。又遇迦叶如来，示教指诲而告之

yuē rǔ yú wèi lái shì jiā móu ní fó suǒ dāng dé shòu
曰：汝于未来释迦牟尼佛所，当得授

jì gù jīn jiàn wǒ wǒ wéi shuō fǎ ér chéng shu zhī
记。故今见我，我为说法而成熟之。

ā nán bái fó yán shì zūn xián hù shèng shàng
阿难白佛言：世尊，贤护胜上

tóng zhēn rú shì cái fù jīn bǎo yíng jī háo shèng zì zài
童真，如是财富金宝盈积豪盛自在，

qiān róu bēi xià wú jiāo ào xīn shèn wéi qí tè
谦柔卑下无憍骜心，甚为奇特！

fó yán ā nán dà zhì bù yú cái bǎo yù lè
佛言：阿难，大智不于财宝欲乐

ér shēng jīn ào xián hù jiǔ xiū shàn xíng shàn fǎ suǒ zī
而生矜骜。贤护久修善行，善法所资

cháng shí fú guǒ
常食福果。

xián hù méng fó ā nán gòng chēng tàn yǐ gōng jìng
贤护蒙佛、阿难共称叹已，恭敬

hé zhǎng dǐng lǐ fó zú bái fó yán shì zūn lián mǐn
合掌，顶礼佛足，白佛言：世尊怜愍

shè hù yī qiè zhòng shēng yù shǎo qǐng wèn yuàn chuí tīng
摄护一切众生，欲少请问，愿垂听

xǔ
许。

fó gào xián hù wǒ xiān tīng rǔ rǔ yǒu suǒ yí
佛告贤护：我先听汝！汝有所疑，

jīn zì rǔ wèn wǒ dāng wéi rǔ fēn bié jiě shuō
今恣汝问，我当为汝分别解说。

xián hù bái fó yán shì zūn zhòng shēng suī zhī
贤护白佛言：世尊，众生虽知

yǒu shí rú bǎo bì zài qiè zhōng bù xiǎn bù zhī shì zūn
有识，如宝闭在篋中不显不知。世尊，

bù zhī cǐ shí zuò hé xíng zhuàng hé gù míng shí zhòng
不知此识作何形状？何故名识？众

shēng sǐ shí shǒu zú luàn dòng yǎn sè biàn yì zhì bú zì
生死时手足乱动，眼色变异制不自

yóu zhū gēn sàng miè zhū dà guāi lí shí qiān yú shēn
由，诸根丧灭，诸大乖离，识迁于身

qù zhì hé suǒ zì xìng rú hé zuò hé sè xiàng yún
去至何所？自性如何作何色相？云

hé shě lí cǐ shēn gèng shòu yú shēn yún hé shēn fēn qì
何舍离此身更受余身？云何身分弃

zhī yú cǐ ér qiān zhū rù huò dāng lái bào shòu zhǒng
之于此，而牵诸入获当来报，受种

zhǒng shēn chā bié bù tóng shì zūn yún hé zhòng shēng shēn
种身差别不同？世尊，云何众生身

xiè miè yǐ gēng shēng zhū rù yún hé jīn shēng jī jù fú
谢灭已更生诸入？云何今生积聚福

yè lái shēng dé zhī jīn shēn wéi fú dāng lái shēn shí yún
业来生得之，今身为福当来身食？云

hé shí néng zī zhǎng yú shēn yún hé shí rù suí shēn zhuǎn
何识能滋长于身？云何识入随身转

biàn
变？

fó yán shàn zāi shàn zāi xián hù shàn zāi shàn
佛言：善哉！善哉！贤护，善哉善

wèn dì tīng dì tīng shàn sī niàn zhī dāng wéi rǔ
问！谛听！谛听！善思念之，当为汝

shuō
说。

xián hù bái fó yán shì zūn wéi rán fèng jiào
贤护白佛言：世尊，唯然奉教。

fó gào xián hù zhì zhī yùn zhuǎn qiān miè wǎng lái
佛告贤护：识之运转迁灭往来，

yóu rú fēng dà wú sè wú xíng bù kě xiǎn xiàn ér néng
犹如风大，无色无形不可显现，而能

fā dòng wàn wù shì zhòng shū zhuàng huò yáo zhèn lín mù cuī
发动万物示众殊状，或摇振林木摧

zhé pò liè chū dà yīn shēng huò wéi lěng wéi rè chù zhòng
折破裂出大音声，或为冷为热触众

shēng shēn zuò kǔ zuò lè fēng wú shǒu zú miàn mù xíng róng
生身作苦作乐。风无手足面目形容，

yì wú hēi bái huáng chì zhū sè xián hù shí jiè yì ěr
亦无黑白黄赤诸色。贤护，识界亦尔，

wú sè wú xíng wú guāng míng xiǎn xiàn yī yīn yuán gù xiǎn
无色无形无光明显现，以因缘故显

shì zhǒng zhǒng gōng yòng shū yì dāng zhī shòu jué fǎ
示种种功用殊异。当知受、觉、法

jiè yì fù rú shì wú sè wú xíng yǐ yīn yuán gù xiǎn
界亦复如是无色无形，以因缘故显

fā gōng yòng
发功用。

xián hù zhòngshēng sǐ cǐ shòu jué fǎ jiè shí
贤护，众生生死此，受觉法界、识

jiè jiē shě lí shēn shí yùn shòu jué fǎ jiè shòu yú
界皆舍离身，识运受、觉、法界受余

shēn zhě pì rú fēng dà chuī zhòng miào huā huā zhù yú cǐ
身者，譬如风大吹众妙花，花住于此

xiāng liú zhì yuǎn fēng tǐ bù qǔ miào huā zhī xiāng xiāng
香流至远，风体不取妙花之香，香

tǐ fēng tǐ jí yǔ shēn gēn jù wú xíng sè ér fēi fēng
体、风体及与身根俱无形色，而非风

lì xiāng bù yuǎn zhì xián hù zhòngshēngshēn sǐ shí chí
力香不远至。贤护，众生身死，识持

shòu jué fǎ jiè yǐ zhì tā shēng yīn fù mǔ yuán ér
受、觉、法界以至他生，因父母缘而

shí tuō zhī shòu jué fǎ jiè jiē suí yú shí yì fù
识托之，受、觉、法界皆随于识亦复

rú shì rú cóng huā shèng lì ér bí yǒu xiù cóng xiù
如是。如从花胜力而鼻有嗅，从嗅

shèng lì ér dé xiāng jìng yòu rú cóng fēng shēn shèng lì dé
胜力而得香境。又如从风身胜力得

fēng sè chù yīn fēng lì xiāng dé zhì yuǎn rú shì cóng shí
风色触，因风力香得至远。如是从识

yǒu shòu cóng shòu yǒu jué cóng jué yǒu fǎ suí néng liǎo
有受，从受有觉，从觉有法，遂能了
zhī shàn yǔ bù shàn xián hù yòu rú huà gōng liào lǐ bì
知善与不善。贤护，又如画工料理壁
bǎn zhū suǒ huà chù rú fǎ duān jié suí yì suǒ wéi tú
板，诸所画处如法端洁，随意所为图
huì zhòng xiàng zé gōng zhī shí zhì jù wú xíng sè ér
绘众像，则工之识智俱无形色，而
wéi zhǒngzhǒng qí róng yì zhuàng rú shì shí zhì wú xíng ér
为种种奇容异状。如是识智无形而
shēng liù sè wèi yīn yǎn jiàn sè yǎn shí wú xíng yīn ěr
生六色，谓因眼见色眼识无形，因耳
wén shēng shēng wú xíng sè yīn bí zhī xiāng xiāng wú xíng sè
闻声声无形色，因鼻知香香无形色，
yīn shé zhī wèi wèi wú xíng sè yīn shēn zhī chù chù wú
因舌知味味无形色，因身知触触无
xíng sè fǎ rù zhū jìng jiē xī wú xíng shí wú xíng sè
形色；法入诸境皆悉无形，识无形色
yì fù rú shì xián hù shí qì cǐ shēn shòu tā shēng zhě
亦复如是。贤护，识弃此身受他生者，
zhòng shēng sǐ shí shí wéi yè zhàng suǒ chán bào jìn mìng
众生死时，识为业障所缠，报尽命
zhōng yóu rú miè dìng ā luó hàn shí rú ā luó hàn rù
终犹如灭定阿罗汉识。如阿罗汉入
miè jìn dìng qí ā luó hàn shí cóng shēn miè zhuǎn rú shì
灭尽定，其阿罗汉识从身灭转；如是

sǐ zhě zhī shí qì shēn jí jiè chéng yú niàn lì ér zuò
死者之识弃身及界，乘于念力而作
shì zhī bǐ rú shì wǒ mǒu yǐ shēngpíng suǒ zuò shì yè
是知，彼如是：我某乙生平所作事业，
lín zhōng xián xiàn yì niàn míng liǎo shēn zhī yǔ xīn èr shòu
临终咸现忆念明了，身之与心二受
bī qiē
逼切。

xián hù shí shì hé yì shí míng wéi zhǒng néng
贤护，识是何义？识名为种，能
shēngzhòng lèi zá bào shēn yá zhī jué xiǎngniàn tóng bāo yú
生众类杂报身芽，知觉想念同苞于
shí zhī kǔ zhī lè zhī è zhī shàn jí shàn è jìng
识，知苦知乐、知恶知善及善恶境，
gù míng wéi shí rú nǚ suǒ wèn yún hé shí lí cǐ shēn
故名为识。如汝所问，云何识离此身
ér shòu yú bào xián hù zhī zhī qiān shēn rú miàn zhī
而受余报？贤护，识之迁身，如面之
xiàngxiàn zhī yú jìng rú yìn zhī wén xiǎn zhī yú ní pì
像现之于镜，如印之文显之于泥。譬
rú rì chū guāng zhī suǒ jí zhòng àn xián chú rì méi
如日出，光之所及众闇咸除，日没
guāng xiè àn biàn rú gù àn wú xíng zhì fēi cháng wú cháng
光谢闇便如故，闇无形质非常无常
néng dé qí chù shí yì rú shì wú zhì wú xíng yīn shòu
能得其处；识亦如是，无质无形因受

xiǎng xiǎn shí zài yú shēn rú àn zhī tǐ shì bù kě jiàn
想显，识在于身如闇之体，视不可见
bù kě zhí chí rú mǔ huái zǐ bù néng zì zhī shì nán
不可执持。如母怀子，不能自知是男
shì nǚ hēi bái huáng sè gēn jù bù jù shǒu zú ěr mù
是女，黑白黄色根具不具，手足耳目
lèi yǔ bú lèi yǐn shí rè cì qí zǐ biàn dòng jué zhī
类与不类，饮食热刺其子便动觉知
kǔ tòng zhòng shēng lái qù qū shēn shì shùn yǔ xiào tán
苦痛；众生来去屈伸视瞬，语笑谈
shuō dān yùn fù zhòng zuò zhū shì yè shí xiàng jù xiǎn
说担运负重，作诸事业识相具显，
ér bù néng zhī shí zhī suǒ zài zhǐ yú shēn zhōng bù zhī
而不能知识之所在，止于身中不知
qí zhuàng xián hù zhī zhī zì xìng biàn rù zhū chù bù
其状。贤护，识之自性遍入诸处，不
wéi zhū chǔ zhī suǒ rǎn wū liù gēn liù jìng wǔ fán
为诸处之所染污。六根、六境、五烦
nǎo yīn shí biàn zhǐ zhī bù wéi qí rǎn yóu cǐ ér xiǎn
恼阴，识遍止之不为其染，由此而显
zhī zhī shì yòng xián hù rú mù jī guān xì zhí yī suǒ
识之事用。贤护，如木机关系执一所
zuò zhǒng zhǒng yè huò xíng zǒu téng yuè huò tiào zhì xì
作种种业，或行走腾跃、或跳掷戏
wǔ yú yì yún hé jī guān suǒ zuò shì shuí zhī lì
舞。于意云何？机关所作是谁之力？

xián hù bái fó yán zhì huì xiá qiǎn fēi néng jué
贤护白佛言：智慧狭浅，非能决

liǎo
了。

fó gào xián hù dāng zhī jiē shì zuò yè zhī lì
佛告贤护：当知皆是作业之力！

zuò yè wú xíng dàn zhì yùn ěr rú shì shēn zhī jī guān
作业无形，但智运耳！如是身之机关，

yǐ zhì zhī lì zuò zhū shì yè xiān tōng qián tà pó
以识之力作诸事业。仙通、乾闥婆、

lóng shén rén tiān ā xiū luó děng zhǒngzhǒng qù
龙、神、人、天、阿修罗等，种种趣

yè xián xī yī zhī shí néng shēng shēn rú gōng zuò jī
业咸悉依之。识能生身，如工作机

guān shí wú xíng zhì pǔ chí fǎ jiè zhì lì jù zú
关。识无形质，普持法界智力具足，

nǎi zhì néng zhī sù mìng zhī shì pì rú rì guāng è yè
乃至能知宿命之事。譬如日光，恶业

zhòngshēng jí zhū bú jìng sǐ shī chòu huì wú piān děng zhào
众生及诸不净，死尸臭秽无偏等照，

bù wéi zhū è zhī suǒ wū rǎn shí yì rú shì suī chù
不为诸恶之所污染；识亦如是，虽处

zhū gǒu shí bú jìng lèi zhū è qù shēn ér bù wéi bǐ
猪狗食不净类诸恶趣身，而不为彼

zhī suǒ rǎn wū xián hù shí shě cǐ shēn suí shàn è yè
之所染污。贤护，识舍此身随善恶业

qiān shòu yú bào pì rú fēng dà chū shēn shān suì gǔ rù
迁受余报，譬如风大出深山邃谷，入

yú zhān bǔ zhòngxiāng zhī lín qí fēng biàn xiāng jīng yú
于蓆卜众香之林，其风便香；经于

fèn huì sǐ shī chòu è huì wū zhī suǒ qí fēng biàn chòu
粪秽死尸臭恶秽污之所，其风便臭。

ruò fēng xiāng chòu jù zhì fēng zé xiāng chòu bìng jiān shèng
若风香臭俱至，风则香臭并兼，盛

zhě xiān xiǎn fēng wú xíng zhì xiāngchòu wú xíng rán fēng
者先显。风无形质，香臭无形，然风

chí xiāngchòu qiān zhī yú yuǎn shí qì cǐ shēn chí shàn è
持香臭迁之于远。识弃此身持善恶

yè qiān shòu yú bào yì fù rú shì yóu bǐ fēng dà chí
业，迁受余报亦复如是，犹彼风大持

wù xiāngchòu zhì yú tā suǒ yòu rú rén mèng jiàn zhòng sè
物香臭致于他所。又如人梦见众色

xiàngzhǒngzhǒng shì yè ér bú zì zhī ān mián ér wò
像种种事业，而不自知安眠而卧。

fú dé zhī rén mìng jìn shí qiān yì fù rú shì ān yīn
福德之人命尽识迁，亦复如是安隐

bù jué rú mèng qiān huà wú suǒ kǒng jù zhì zhī qiān chū
不觉，如梦迁化无所恐惧。识之迁出

bù yóu hóu kǒu jí zhū qiào xué mò cè suǒ cóng mò zhī
不由喉口及诸窍穴，莫测所从，莫知

jìng hù
径户。

ěr shí xián hù shèng shàng tóng zhēn dǐng lǐ fó
尔时，贤护胜上童真，顶礼佛

zú bái fó yán shì zūn jī é děng zǐ qí luǎn wèi
足，白佛言：世尊，鸡鹅等子，其卵未

shú zhōu zā xì mì shí cóng hé rù zǐ sǐ luǎn zhōng
熟，周匝细密，识从何入？子死卵中，

luǎn ké bú pò wú xì wú qiào shí cóng hé chū
卵壳不破无隙无窍，识从何出？

fó yán xián hù pì rú wū má zhān bǔ huā xūn
佛言：贤护，譬如乌麻薝卜花熏，

qí yóu xiāng měi míng zhān bǔ yóu yǔ fán má yóu hǎo wù
其油香美名薝卜油，与凡麻油好恶

shū gé yóu xiān wú xiāng yǐ huā xūn zhǒng yóu suí chéng
殊隔。油先无香，以花熏种油遂成

xiāng xiāng bú pò má ér rù yì bú pò má ér chū
香。香不破麻而入，亦不破麻而出，

fù wú xíng zhì liú zhǐ yóu nèi dàn yǐ yīn yuán lì gù
复无形质留止油内，但以因缘力故，

xiāng qiān yóu nèi yóu chéng xiāng zé jī é zǐ shí rù chū
香迁油内油成香泽。鸡鹅子识入出

yú luǎn yì fù rú shì rú zhān bǔ xiāng qiān yú yóu
于卵，亦复如是，如薝卜香迁于油

nèi zhī zhī qiān yùn rú rì liú guāng rú mó ní zhào
内。识之迁运，如日流光，如摩尼照，

rú mù shēng huǒ yòu rú zhǒng zǐ zhǒng zhī yú dì tǐ
如木生火。又如种子，种之于地体

huà dì zhōng yá miáo jīng yè bèi xiǎn yú wài shēng bái
化地中，茅苗茎叶备显于外，生白
bu bái chì děng zá sè zhǒngzhǒng zhī huā zhǒngzhǒng lì wèi
不白赤等杂色种种之花，种种力味
chéng shu suǒ wéi zhǒngzhǒng chā bié tóng yī dà dì děng
成熟，所为种种差别，同一大地等
zī sì dà gè suí qí zhǒng suǒ shēng biàn yì rú shì
资四大，各随其种所生便异。如是
yī shí fǎ jiè shēng yú yī qiè shēng sǐ zhī shēn huò
一识法界，生于一切生死之身，或
hēi huò bái huò huáng chì děng chún hé chēn bào zhǒngzhǒng shū
黑或白或黄赤等，淳和嗔暴种种殊
pǐn xián hù shí wú shǒu zú wú zhī jié yán yǔ yóu
品。贤护，识无手足、无支节言语，由
fǎ jiè zhōng niàn lì qiáng dà zhòngshēng sǐ shí shí qì cǐ
法界中念力强大，众生死时识弃此
shēn shí yǔ niàn lì wéi lái shēng zhǒng jí lí yú shí
身，识与念力为来生种，即离于识
bù dé fǎ jiè lí yú fǎ jiè yì bù dé shí shí yǔ
不得法界，离于法界亦不得识，识与
fēng dà wēi miào niàn jiè shòu jiè fǎ jiè hé hé ér
风大微妙念界、受界、法界和合而
qiān
迁。

xián hù bái fó yán ruò rú shì zhě yún hé shì
贤护白佛言：若如是者，云何世

zūn shuō shí wú sè
尊说识无色？

fó yán xián hù sè yǒu èr zhǒng yī nèi èr
佛言：贤护，色有二种：一内、二
wài nèi wèi yǎn shí yǎn zé wéi wài rú shì ěr shí
外。内谓眼识，眼则为外；如是耳识
wéi nèi ěr zé wéi wài bí shí wéi nèi bí zé wéi
为内，耳则为外；鼻识为内，鼻则为
wài shé shí wéi nèi shé zé wéi wài shēn shí wéi nèi
外；舌识为内，舌则为外；身识为内，
shēn zé wéi wài xián hù rú shēngmáng rén mèng jiàn měi sè
身则为外。贤护，如生盲人梦见美色，
shǒu zú miàn mù xíng róng shū lì biàn yú mèng zhōng shēng dà
手足面目形容姝丽，便于梦中生大
ài yuè jí shuì jué yǐ míng wú suǒ jiàn yè jìn zhòu míng
爱悦，及睡觉已冥无所见。夜尽昼明
rén zhòng jù huì máng zhě suí shuō mèng zhōng lè shì wǒ
人众聚会，盲者遂说梦中乐事：我
jiàn lì rén zī róng shū jué yuán guān huá mào rén zhòng bǎi
见丽人姿容殊绝，园观华茂人众百
qiān yán shì xī xì jī fū guāng zé jiān pò jìn mǎn
千，严饰嬉戏肌肤光泽，肩膊紧满，
bì cháng ér yuán yóu rú xiàng bí wǒ yú mèng zhōng huò dà
臂长而圆犹如象鼻。我于梦中获大
kuài lè shì xīn xǐ tàn xián hù cǐ shēngmáng rén wèi
快乐！适心喜叹。贤护，此生盲人未

céng jiàn wù yún hé mèngzhōng ér néng jiàn sè
曾见物，云何梦中而能见色？

xián hù bái fó yán wéi yuàn kāi shì
贤护白佛言：唯愿开示。

fó gào xián hù mèngzhōng jiàn zhě míng nèi yǎn suǒ
佛告贤护：梦中见者名内眼所，
shì huì fēn bié fēi ròu yǎn jiàn qí nèi yǎn suǒ yǐ niàn
是慧分别，非肉眼见。其内眼所以念

lì gù máng zhě mèngzhōng xū yú ér xiàn fù yǐ niàn lì
力故，盲者梦中须臾而现，复以念力
jué ér yì zhī zhì zhī nèi sè yì fù rú shì fù cì
觉而忆之，识之内色亦复如是。复次，

xián hù shēn sǐ shí qiān yóu rú zhǒng zǐ qì zài dì
贤护，身死识迁，犹如种子弃在地
zhōng sì dà shè chí miáo jīng zhī yè jiàn cì qiān huà
中，四大摄持，苗茎枝叶渐次迁化。

shí wéi niàn shòu shàn bú shàn děng sì fǎ shè chí
识为念、受、善、不善等四法摄持，
qì shēn qiān huà yì fù rú shì
弃身迁化亦复如是。

xián hù bái fó yán shì zūn yún hé shàn bù shàn
贤护白佛言：世尊，云何善不善

fǎ shè chí yú shí
法摄持于识？

fó yán xián hù pì rú miào pō lí bǎo suí
佛言：贤护，譬如妙颇梨宝，随

suǒ chù wù ruò hēi ruò bái bǎo sè suí wù chéng bái chéng
所处物若黑若白，宝色随物成白成

hēi shàn bu shàn fǎ shè chí yú shí yì fù rú shì suí
黑；善不善法摄持于识亦复如是，随

suǒ shè chí chéng shàn bu shàn qiān huà shòu bào
所摄持成善不善迁化受报。

xián hù fù bái fó yán cǐ shēn yún hé bǐng shòu
贤护复白佛言：此身云何禀受

yú shí
于识？

fó yán xián hù cǐ shí wú jī wú jù yì wú
佛言：贤护，此识无积无聚亦无

shēngzhǎng pì rú yá shēng fēi zhǒng bú biàn ér shēng yì
生长。譬如芽生，非种不变而生，亦

fēi zhǒng huài ér shēng rán yá shēng shí zhǒng zé biàn huī
非种坏而生，然芽生时种则变毁。

xián hù yú yì yún hé qí yá suǒ zài zhǐ yú hé chù
贤护，于意云何？其芽所在止于何处？

zǐ yē zhī yē jīng kē yè yē zhǐ shù tóu yē
子耶？枝耶？茎柯叶耶？止树头耶？

xián hù bái fó yán fǒu yě shì zūn yá wú
贤护白佛言：否也，世尊，芽无

suǒ zhǐ
所止。

rú shì xián hù zhī zhī zài shēn zhǐ wú chù suǒ
如是，贤护，识之在身止无处所，

fēi yǎn fēi ěr bí shé shēn děng zhǒngshēng yá shí rú
非眼、非耳鼻舌身等。种生芽时，如
shí wēi jué nǎi zhì huā jié hé shí rú shí yǒu shòu
识微觉；乃至花结合时，如识有受；
hán kāi huā fā shí zhì jié guǒ rú shí yǒu shēn zhì
含开花发，时至结果，如识有身。识
zhī shēng shēn biàn shēn zhī tǐ qiú shí suǒ zhǐ mò dé qí
之生身遍身支体，求识所止莫得其
suǒ ruò chú yú shí shēn zé bù shēng rú shù guǒ shú
所。若除于识，身则不生。如树果熟，
kān wéi jiāng lái shù zhī zhǒng zǐ fēi bù shú zhě rú
堪为将来树之种子，非不熟者。如
shì bào shú shēn sǐ shí zhǒng biàn xiàn yīn shí yǒu shòu
是报熟身死，识种便现，因识有受，
yīn shòu yǒu ài xì zhù yú ài biànshēng yú niàn shí shè
因受有爱，系著于爱便生于念，识摄
qǔ niàn suí shàn è yè yǔ fēng dà bìng zhī niàn fù mǔ
取念随善恶业，与风大并知念父母，
yīn yuán hé duì shí biàn tuō zhī rú rén miàn yǐng xiàn zhī
因缘合对识便托之。如人面影现之
yú jìng fēi jìng fēi míng miàn xiàng bú xiàn jìng míng miàn duì
于镜，非净非明面像不现，镜明面对
yǐng xiàng nǎi xiàn jìng zhōng zhī xiàng wú shòu wú niàn ér
影像乃现，镜中之像无受无念，而
suí rén shēn qū shēn fǔ yǎng kāi kǒu tán xuè xíng lái jìn
随人身屈伸俯仰，开口谈谑，行来进

zhǐ zhǒngzhǒng yùn dòng xián hù yǐngxiàng xiàn shuí zhī lì
止，种种运动。贤护，影像现谁之力
yě
也？

xián hù bái fó yán shì rén zhī lì yóu yǒu miàn
贤护白佛言：是人之力，由有面
gù ér yǒu miàn yǐng yǐngxiàng zhī sè rú miàn zhī sè gēn
故而有面影，影像之色如面之色，根
jù bù jù xián xī rú miàn
具不具咸悉如面。

fó yán miàn wéi yǐng yīn jìng wéi yǐng yuán yīn
佛言：面为影因，镜为影缘，因
yuán hé hé gù yǒu yǐng xiàn yóu shí yīn gù yǒu shòu xiǎng
缘和合故有影现。由识因故，有受想
xíng jí zhū xīn suǒ fù mǔ wéi yuán yīn yuán hé hé ér
行及诸心所。父母为缘，因缘和合而
yǒu shēn xiàn rú bǐ shēn jìng jìng zhōng zhī yǐng shēn qù yǐng
有身现。如彼身镜，镜中之影身去影
miè shēn chí yǐng xiàng huò bié xiàn yú shuǐ děng zhī zhōng
灭，身持影像，或别现于水等之中；
shí qì cí shēn chí shàn è yè qiān shòu yú bào yì fù
识弃此身持善恶业，迁受余报亦复
rú shì yòu rú ní qú tuó wū tán pó děng zhǒng zǐ suī
如是。又如尼瞿陀乌昙婆等种子，虽
xiǎo néng shēng dà shù shù fù shēng zǐ zǐ qì gù shù
小能生大树；树复生子，子弃故树

gēng shēng xīn shù gù shù jīng jiǔ zhì lì shuāi wēi wèi
更生新树；故树经久质力衰微，味
yè xiāo jié gān kū fǔ xiǔ rú shì zhū xiǎoshēng lèi qí
液销竭干枯腐朽。如是诸小生类，其
shí qì shēnchéng jǐ zhī yè huò shòuzhǒngzhǒng zhū lèi dà
识弃身乘己之业，或受种种诸类大
shēn yòu rú dà mài xiǎo mài wū má lù dòu jí
身。又如大麦、小麦、乌麻、菘豆及
mó shā děng zhǒngzhǒng zǐ shí jiē yǐ zhǒng gù yá jīng
摩沙等，种种种子实皆以种故，芽茎
huā shí shēngzhǎngchéng shu rú shì yóu yǒu shí gù suí
花实生长成熟；如是由有识故，随
qiānshēng lèi jí biàn yǒu jué yóu jué yǒu shòu chí shàn è
迁生类即便有觉，由觉有受，持善恶
yè shòuzhǒngzhǒngshēn yòu rú fēng zhǐ huā ài lè liàn zhù
业受种种身。又如蜂止花爱乐恋著，
shà shǔn huā wèi yǐ zì zī yǎng fēng qì cǐ huā gèng chù
啜吮花味以自资养，蜂弃此花更处
yú huā huò qì xiāng rù chòu huò qì chòu rù xiāng suí
余花，或弃香入臭，或弃臭入香，随
qí suǒ zài mò bú zì ài liàn jié tān zhù shí yì rú
其所在莫不自爱恋结贪著；识亦如
shì yǐ fú yè gù huò zhū tiān shēn shòu shèng lè guǒ huò
是，以福业故获诸天身受胜乐果，或
qì tiān shēn yǐ è yè gù huò dì yù bào shòu zhòng kǔ
弃天身，以恶业故获地狱报受众苦

guǒ lún huí qiān zhuǎn wéi zhǒng zhǒng shēn shí rú yù jīn
果，轮回迁转为种种身。识如郁金

hóng lán fēn tuó lì děng qí zǐ jiē bái pò qí zǐ zhōng
红蓝芬陀利等其子皆白，破其子中

bú jiàn yá huā bú jiàn yì sè zhǒng zhī yú dì yǐ shuǐ
不见芽花、不见异色，种之于地以水

rùn yè biàn yǒu yá děng shùn shí zī zhǎng huā guǒ fū róng
润液便有芽等，顺时滋长花果敷荣，

huò chì huò bái zhǒng zhǒng zhī sè sè yǔ yá děng bú zài
或赤或白种种之色，色与芽等不在

zǐ zhōng rán lí yú zǐ jiē bù dé shēng shí qì shēn
子中，然离于子皆不得生。识弃身

yǐ ròu shēn róng mào zhū gēn zhū rù shí zhōng bú jiàn
已，肉身容貌诸根诸入，识中不见，

yīn yuán hé hé shí yǐ miào shì miào wén shēng chù wèi fǎ
因缘和合，识以妙视妙闻声触味法

jí yǐ niàn rù zhī yǐ suǒ zào shàn è děng yè yǐ qǔ
及以念入，知己所造善恶等业以取

shēn bào rú cán zuò jiǎn zì zuò zì chán yú zhōng qiān
身报。如蚕作茧，自作自缠；于中迁

huà shí yì rú shì shí zì shēng shēn hái zì chán guǒ zì
化识亦如是，识自生身还自缠裹，自

qì shě shēn gèng shòu yú bào yóu yǒu zhǒng gù yǒu sè xiāng
弃舍身更受余报。由有种故有色香

wèi shí qì shě shēn suí qí suǒ qiān zhū gēn jìng jiè shòu
味，识弃舍身随其所迁，诸根境界受

jí fǎ jiè jiē xī suí zhī rú rú yì zhū suí qí suǒ
及法界，皆悉随之。如如意珠随其所
zài lè jù jiē suí rú rì suǒ zài guāngmíng jiē suí shí
在乐具皆随，如日所在光明皆随；识
yì rú shì suí qí suǒ qiān shòu jué yǔ xiǎng jí fǎ jiè
亦如是，随其所迁受觉与想，及法界
děng jiē xī suí zhī shí qì shě shēn shè yī qiè xìng sè
等皆悉随之。识弃舍身摄一切性，色
yīn wèi shēn wú gǔ ròu shēn yǒu zhū gēn gù yǒu shòu
因为身，无骨肉身，有诸根故，有受
miào niàn zhī qǔ shàn è zhī zǎo shí liú ān luó ān lè
妙念知取善恶，知枣石榴庵罗庵勒
bí luó kě shù jié bì tā děng zhǒng zhǒng zhī guǒ huò xīn
鼻螺渴竖劫必他等种种之果，或辛
huò kǔ huò suān huò tián huò jiǎn huò sè wèi lì gè bié
或苦或酸或甜或碱或涩，味力各别
xiāo shú suǒ zī qí gōng bù yī jí guǒ huài yī wèi lì
消熟所资其功不一。及果坏已，味力
suí zhǒng qiān huà ér shēng rú shì shí zhǒng suí qí suǒ qiān
随种迁化而生。如是识种随其所迁，
shòu niàn shàn è xián xī suí zhī zhī qì cǐ shēn shòu yú
受念善恶咸悉随之，知弃此身受余
bào shēn gù míng wéi shí zhī shàn è yè zhī yè suí
报身，故名为识。知善恶业，知业随
wǒ zhī wǒ chí yè qiān huà shòu bào gù míng wéi shí
我，知我持业迁化受报，故名为识。

shēn zhī suǒ wéi xián xī zhī zhī gù míng wéi shí pì rú
身之所为咸悉知之，故名为识。譬如

fēng dà wú xíng kě qǔ wú zhì kě chí yǐ yīn yuán
风大，无形可取，无质可持，以因缘

gù zuò zhū shì yè biǎo yǒu fēng dà chí lěng chí rè yùn
故作诸事业，表有风大持冷持热，运

xiāng yùn chòu yáo zhèn lín mù huò gǔ shàn cuī jī rú shì
香运臭摇振林木，或鼓扇摧击。如是

shí wú xíng zhì fēi shì tīng suǒ qǔ yǐ yīn yuán gù shí
识无形质，非视听所取，以因缘故识

xiàng jù xiǎn yóu shí chí shēn shēn zhī kǔ lè guāng sè
相具显。由识持身身知苦乐，光色

chōng shèng xíng lái jìn zhǐ yán xiào huān yōu shì yè zhāo zhù
充盛行来进止，言笑欢忧事业昭著，

dāng zhī yǒu shí
当知有识。

yīn shì
音释

ruì yú ruì qiē shèng yě yǔ wáng jǔ qiē
叡（俞芮切圣也）。宇（王矩切

yǔ yǔ tóng dà yě tiān dì sì fāng yuē yǔ gòu gǔ
与宇同大也天地四方曰宇）。构（古

hòu qiē yù yě jí jí yè qiē zhào yě ráo yě
候切遇也）。檝（即叶切棹也桡也）。

zhuāng piāo zhuāng zé yáng qiē shì yě guǒ yě piāo pǐ zhāo qiē
装缥（装则羊切饰也裹也缥匹沼切

zhèng zuò biāo bǐ xiǎo qiē juǎn zhì shì yě zhì zhí zhì
 正作标俾小切卷裘饰也)。帙 (直质
 qiē shū zhì yě yòu shū yī yě hōng hǔ héngqiē chē
 切书帙也又书衣也)。轰 (虎横切车
 shēng yě yù yū wù qiē sēnyù yě zhòngduō zhī
 声也)。郁 (纒勿切森郁也众多之
 mào zhān rù zhān zhū yán qiē niǎn máo xí yě rù ér
 貌)。毡褥 (毡诸延切捻毛席也褥而
 shǔ qiē yīn rù yě zèng qǐ zèng cí líng qiē bó yě
 蜀切裯褥也)。缁绮 (缁慈陵切帛也
 qī qù yǐ qiē yì zèng yě yòu xì líng yě xuàn huáng
 绮去倚切亦缁也又细绫也)。炫 (黄
 juǎn qiē xuànyào yě huái hú wǎ qiē zúgǔ yě yòu
 绢切炫耀也)。踝 (胡瓦切足骨也又
 tuǐ liǎngpáng yuē nèi wàihuái yáo zhuàn yáo hú jiāo qiē
 腿两旁曰内外踝)。肴饌 (肴胡交切
 dòu shí yě fán fēi gǔ ér shí zhī yuē yáo zhuàn chú wǎn qiē
 豆实也凡非穀而食之曰肴饌雖缩切
 jù shí yuē zhuàn yáng yú zhāng qiē fēi jǔ yě
 具食曰饌)。扬 (余章切飞举也)。
 kēngqiāng kēng kǒu jīng qiē qiāng qī yáng qiē kēngqiāng jīnshí
 铿鏘 (铿口茎切鏘七羊切铿鏘金石
 shēng yě xiǎo xǔ jiāo qiē yì xuān yě pā pī
 声也)。噀 (许娇切亦喧也)。葩 (披
 bā qiē huá yě zhāo zhé zhé zhì liè qiē zhāo zhé míng
 巴切华也)。昭晰 (晰陟列切昭晰明

yě 。 jí qín xī qiē yì shòu yě 。 lù luò gù
也)。瘠(秦昔切亦瘦也)。辂(落故
qiē chē yě qiào xué qiào kǔ diào qiē kōng qiào yě xué
切车也)。窍穴(窍苦吊切空窍也穴
hú tài qiē tǔ kū yě shǔn zǔ yǎn qiē sòu yě
胡汰切土窟也)。吮(祖兗切軟也)。

dà chéng xiǎn shí jīng juàn xià

大乘显识经卷下

zhōngtiān zhú guó shā mén dì pó hē luó děng fèng chī yì
中天竺国沙门地婆诃罗等奉敕译

ěr shí huì zhōng yǒu yuè shí shèng shàng tóng zhēn
尔时，会中有月实胜上童真，

cóng zuò ér qǐ hé zhǎng bái fó yán shì zūn yún hé
从座而起，合掌白佛言：世尊，云何

jiàn sè yīn yún hé jiàn yù yīn yún hé jiàn jiàn yīn
见色因？云何见欲因？云何见见因？

yún hé jiàn jiè qǔ yīn
云何见戒取因？

fó gào yuè shí zhì jiàn zhì jìng yú jiàn yú
佛告月实：智见智境，愚见愚

jìng zhì zhě jiàn zhū sū lì měi sè liǎo zhī huì è
境。智者见诸姝丽美色，了知秽恶，

?wéi shì ròu duàn jīn gǔ nóng xuè dà mài xiǎo mài dà
唯是肉段、筋骨脓血、大脉小脉、大

cháng xiǎo cháng sān yè nǎo mó shèn xīn pí dǎn gān
肠小肠、膈液脑膜、肾心脾胆、肝

fèi dù wèi shēng cáng shú cáng huáng tán tì tuò fā
肺肚胃、生藏熟藏、黄痰涕唾、发

xū máo zhǎo dà xiǎo biàn lì báo pí guǒ zhī bú jìng
须毛爪、大小便利、薄皮裹之，不净

wū lù kě wèi kě wù fán suǒ yǒu sè jiē sì dà shēng
污露可畏可恶。凡所有色皆四大生，
shì wéi sè yīn yuè shí rú fù mǔ shēng shēn shēn zhī
是为色因。月实，如父母生身，身之
jiān yìng wéi dì dà liú rùn wéi shuǐ dà nuǎn shú wéi huǒ
坚硬为地大，流润为水大，暖熟为火
dà piāo dòng wéi fēng dà yǒu suǒ jué zhī niàn jí shēng
大，飘动为风大，有所觉知念及声
xiāng wèi chù dēng jiè sī jiē wéi shí
香味触等界，斯皆为识。

yuè shí tóng zhēn fù bái fó yán shì zūn jiāng sǐ
月实童真复白佛言：世尊，将死
zhī shí yún hé shí shě yú shēn yún hé shí qiān yú shēn
之时，云何识舍于身？云何识迁于身？
yún hé shí zhī jīn shě cǐ shēn
云何识知今舍此身？

fó gào yuè shí zhòng shēng suí yè huò bào shí
佛告月实：众生随业获报，识
liú xiāng xù chí shēn bù jué qī bì bào zhōng shí qì
流相续持身不绝，期毕报终，识弃
shě shēn suí yè qiān shòu pì rú shuǐ rǔ hé jiān yǐ huǒ
舍身随业迁受。譬如水乳和煎，以火
rè lì rǔ shuǐ jí nì gè gè fēn sǎn rú shì yuè
热力，乳水及腻各各分散；如是，月
shí zhòng shēng mìng jìn yǐ yè lì sǎn xíng hái yǔ shí
实，众生命尽以业力散，形骸与识

jí zhū rù jiè gè gè fēn sǎn shí wéi suǒ yī yǐ qǔ
及诸入界各各分散，识为所依，以取

fǎ jiè jí fǎ jiè niàn bìng shàn è yè qiān shòu tā bào
法界及法界念并善恶业迁受他报。

yuè shí pì rú dà jí shàn sū yǐ zhòng liáng yào wèi
月实，譬如大吉善苏，以众良药味

lì shú gōng hé hé wéi zhī dà jí shàn sū qì fán sū
力，熟功和合为之大吉善苏，弃凡苏

xìng chí liáng yào lì xīn kǔ suān jiǎn sè gān liù wèi yǐ
性持良药力，辛苦酸碱涩甘六味以

zī rén shēn biàn yǔ rén shēn zuò sè xiāng wèi shí qì cǐ
资人身，便与人身作色香味；识弃此

shēn chí shàn è yè jí fǎ jiè děng qiān shòu yú bào yì
身，持善恶业及法界等，迁受余报亦

fù rú shì yuè shí sū zhì rú shēn zhū yào hé hé
复如是。月实，苏质如身，诸药和合

wéi dà jí shàn rú zhū fǎ zhū gēn hé hé wéi yè zhòng
为大吉善。如诸法诸根和合为业，众

yào wèi chù zī chéng yú sū rú yè zī shí fú dà jí
药味触资成于苏。如业资识，服大吉

shàn yuè zé chōng shèng guāng sè měi hǎo ān yǐn wú huàn
善悦泽充盛，光色美好安隐无患，

rú shàn zī shí huò zhū lè bào fú sū wéi fǎ yán róng
如善资识获诸乐报。服苏违法面容

biàn è cǎn wú xuè qì sè sǐ shì bái rú è zī shí
变恶，惨无血气色死士白，如恶资识

huò zhū kǔ bào yuè shí jí shàn bǎo sū wú shǒu zú yǎn
获诸苦报。月实，吉善宝苏无手足眼，
néng qǔ liáng yào sè xiāng wèi lì shí yì rú shì qǔ
能取良药色香味力；识亦如是，取
fǎ jiè shòu jí zhū shàn yè qì cǐ shēn jiè shòu yú zhōng
法界受及诸善业，弃此身界受于中
yīn dé tiān miào niàn jiàn liù yù tiān shí liù dì yù
阴得天妙念，见六欲天、十六地狱。
jiàn jǐ zhī shēn shǒu zú duān yán zhū gēn lì měi jiàn suǒ
见己之身，手足端严诸根丽美，见所
qì shī yún cǐ shì wǒ qián shēng zhī shēn fù jiàn gāo shèng
弃尸云此是我前生之身，复见高胜
miào xiàng tiān gōng zhǒng zhǒng zhuāng yán huā guǒ huì mù téng
妙相天宫种种庄严，花果卉木藤
màn méng fù guāng míng hè lì rú xīn liàn jīn zhòng bǎo diàn
蔓蒙覆，光明赫丽如新炼金众宝钿
shì bǐ jiàn cǐ yǐ xīn dà huān xǐ yīn dà xǐ ài shí
饰。彼见此已心大欢喜，因大喜爱识
biàn tuō zhī cǐ shàn yè rén shě shēn shòu shēn ān lè wú
便托之。此善业人舍身受身安乐无
kǔ rú chéng mǎ zhě qì yī chéng yī pì rú zhuàng shì
苦，如乘马者弃一乘一。譬如壮士
wǔ lüè bèi jù jiàn dí bīng zhì zhù jiān jiǎ zhòu chéng cè
武略备具，见敌兵至著坚甲胄，乘策
jì jùn suǒ qù wú wèi shí zī shàn gēn qì chū rù xī
骥骏所去无畏；识资善根弃出入息，

shě jiè rù shēn qiān shòu shèng lè yì fù rú shì zì fàn
舍界入身迁受胜乐，亦复如是，自梵

shēn tiān yuán zhì yǒu dǐng shēng yú qí zhōng
身天爰至有顶生于其中。

ěr shí huì zhōng dà yào wáng zǐ cóng zuò ér qǐ
尔时，会中大药王子，从座而起，

hé zhǎng bái fó yán shì zūn shí shě yú shēn zuò hé sè
合掌白佛言：世尊，识舍于身作何色

xiàng
像？

fó yán shàn zāi shàn zāi dà yào rǔ jīn suǒ
佛言：善哉！善哉！大药，汝今所

wèn shì dà shèn shēn fó zhī jìng jiè wéi chú rú lái gèng
问是大甚深佛之境界，唯除如来，更

wú néng liǎo
无能了。

yú shì xián hù shèng shàng tóng zhēn bái fó yán dà
于是贤护胜上童真白佛言：大

yào wáng zǐ suǒ wèn shèn shēn qí zhì wēi miào mǐn lì míng
药王子所问甚深，其智微妙敏利明

jué
决。

fó gào xián hù cǐ dà yào wáng zǐ yǐ yú pí
佛告贤护：此大药王子，已于毗

pó shī fó suǒ zhí zhū shàn gēn céng yú wǔ bǎi shēng zhōng
婆尸佛所植诸善根。曾于五百生中

shēng wài dào jiā wéi wài dào shí cháng sī shí yì shí
生外道家，为外道时常思识义，识
zhě yún hé yún hé wéi shí yú wǔ bǎi shēng bù néng jué
者云何？云何为识？于五百生不能决
liǎo zhī zhī qù lái mò zhī yóu xù wǒ yú jīn rì
了，识之去来莫知由绪。我于今日，
wéi pò yí wǎng lìng dé kāi jiě
为破疑网令得开解。

yú shì xián hù shèng shàng tóng zhēn wèi dà yào wáng
于是贤护胜上童真，谓大药王

zǐ yán shàn zāi shàn zāi rén jīn suǒ wèn wēi miào shèn
子言：善哉！善哉！仁今所问微妙甚
shēn yuè shí zhī wèn qí yì qiǎn xiá yóu rú yīng ér xīn
深，月实之问其义浅狭犹如婴儿，心
yóu wài jìng ér bù zhī nèi zhèng fǎ xī wén zhū fó nán
游外境而不知内。正法希闻，诸佛难
yù fó yuán guǎng zhì wú cè shēn huì zhì miào zhī lǐ yīng
遇，佛圆广智无测深慧至妙之理，应
zhuān qǐ qǐng
专启请！

shí dà yào wáng zǐ jiàn fó xī yí yán róng shū
时，大药王子见佛熙怡，面容舒
yuè rú qiū lián kāi yǒng yuè huān xǐ yī xīn hé zhǎng ér
悦如秋莲开，踊跃欢喜一心合掌，而
bái fó yán shì zūn wǒ ài shēn fǎ kě yǎng shēn fǎ
白佛言：世尊，我爱深法！渴仰深法！

cháng kǒng rú lái rù bō niè pán bù wén zhèng fǎ ér
常恐如来入般涅槃，不闻正法，而
yú wǔ zhuó zhòng shēng zhī zhōng yú wú suǒ zhī bù shí shàn
于五浊众生之中，愚无所知不识善
è ? yú shàn bu shàn shú yǔ bù shú bù néng jué liǎo
恶，于善不善、熟与不熟不能觉了，
mí huò lún zhuǎn shēng sǐ kǔ qù
迷惑轮转生死苦趣。

fó gào dà yào wáng zǐ rú lái zhèng fǎ nán yù
佛告大药王子：如来正法难遇

nàn dé wǒ yú wǎng xī wéi bàn qié tā dēng shān zì zhuì
难得！我于往昔为半伽他，登山自坠
qì shě shēn mìng wéi qiú zhèng fǎ jīng lì wú liàng bǎi qiān
弃舍身命为求正法，经历无量百千
wàn yì zhǒng zhǒng kǔ nàn dà yào rǔ suǒ xī wàng jiē
万亿种种苦难。大药，汝所希望皆
zì rǔ wèn wǒ dāng wéi rǔ fēn bié jiě shuō
恣汝问，我当为汝分别解说。

dà yào wáng zǐ bái fó yán wéi rán fèng jiào shì
大药王子白佛言：唯然奉教！世

zūn shí xiàng yún hé yuàn chuí kāi shì
尊，识相云何？愿垂开示。

fó gào dà yào rú rén yǐng xiàng xiàn zhī yú shuǐ
佛告大药：如人影像现之于水，

cǐ xiàng bù kě zhí chí fēi yǒu wú biàn rú chú luò jiā
此像不可执持，非有无辩，如乌洛迦

xíng rú kě ài xiàng
形，如渴爱像。

dà yào wáng zǐ bái fó yán shì zūn yún hé kě
大药王子白佛言：世尊，云何渴

ài
爱？

fó yán rú rén duì kě yì sè yǎn gēn qù zhī
佛言：如人对可意色眼根趣之，
míng wéi kě ài yóu chí míng jìng shì jǐ miàn xiàng ruò qù
名为渴爱。犹持明镜视己面像，若去
yú jìng miàn xiàng bú jiàn zhì zhī qiān yùn yì fù rú shì
于镜，面像不见；识之迁运亦复如是，
shàn è yè xíng yǔ shí sè xiàng jiē bù kě jiàn rú shēng
善恶业形与识色像皆不可见。如生
máng rén rì chū rì méi zhòu yè míng àn jiē xī bù zhī
盲人，日出日没、昼夜明闇皆悉不知；
shí mò néng jiàn yì fù rú shì shēn zhōng kě ài shòu xiǎng
识莫能见亦复如是。身中渴爱受想
bù kě jiàn shēn zhī zhū dà zhū rù zhū yīn bǐ jiē
不可见，身之诸大、诸入、诸阴，彼皆
shì shí zhū yǒu sè tǐ yǎn ěr bí shé jí shēn sè shēng
是识。诸有色体眼耳鼻舌及身色声
xiāng wèi chù děng bìng wú sè tǐ shòu kǔ lè xīn jiē yì
香味触等，并无色体，受苦乐心皆亦
shì shí dà yào rú rén shé dé shí wù zhī tián kǔ xīn
是识。大药，如人舌得食物知甜苦辛

suān jiǎn sè děng liù wèi jiē biàn shé yǔ shí wù jù yǒu
酸碱涩等，六味皆辨。舌与食物俱有
xíng sè ér wèi wú xíng yòu yīn shēn gǔ suǐ ròu xuè jué
形色而味无形，又因身骨髓肉血觉
zhī zhū shòu gǔ děng yǒu xíng shòu wú xíng sè zhī shí
知诸受。骨等有形，受无形色。知识
fú fēi fú guǒ yì fù rú shì
福非福果，亦复如是。

shí xián hù shèngshàng tóng zhēn lǐ fó shuāng zú
时，贤护胜上童真，礼佛双足，
bái fó yán shì zūn cí shí kě zhī fú fēi fú yē
白佛言：世尊，此识可知福非福耶？

fó yán shàn tīng fēi wèi jiàn dì ér néng jiàn
佛言：善听！非未见谛而能见
shí shí bù kě shì fēi rú zhǎngzhōng ā mó lè guǒ
识。识不可视，非如掌中阿摩勒果，
shí bú zài yú yǎn děng zhī zhōng ruò shí zài yú yǎn děng
识不在于眼等之中。若识在于眼等
zhī zhōng pōu pò yǎn děng yīng dāng jiàn shí xián hù héng
之中，剖破眼等应当见识。贤护，恒
shā zhū fó jiàn shí wú sè wǒ yì rú shì jiàn shí wú
沙诸佛见识无色，我亦如是见识无
sè shí fēi fán yú zhī suǒ néng jiàn dàn yǐ pì yù ér
色。识非凡愚之所能见，但以譬喻而
kāi xiǎn ěr xián hù yù zhī shí zhī zuì fú rǔ jīn
开显耳！贤护，欲知识之罪福，汝今

dāng tīng pì rú yǒu rén wéi zhū tiān shén huò qián tà pó
当听！譬如有人为诸天神或乾闥婆
děng jí sāi jiàn tuó děng guǐ shén suǒ zhù xián hù yú
等，及塞建陀等鬼神所著。贤护，于
yì yún hé qí wéi tiān děng guǐ shén suǒ zhù qí zhù zhī
意云何？其为天等鬼神所著，其著之
tǐ qiú yú shēn zhōng kě dé jiàn fǒu
体求于身中可得见否？

xián hù bái fó yán fǒu yě shì zūn tiān děng
贤护白佛言：否也，世尊。天等
guǐ shén suǒ zhù qí zhù zhī tǐ wú sè wú xíng shēn nèi
鬼神所著，其著之体无色无形，身内
wài qiú jiē bù kě jiàn
外求皆不可见。

xián hù qí wéi fú shèng zhū dà tiān shén zhī suǒ
贤护，其为福胜诸大天神之所
zhù zhě jí xū hǎo xiāng huā shāo zhòng míng xiāng xiāng měi
著者，即须好香花烧众名香，香美
yǐn shí qīng jìng ān zhì jì jiě gòng jù xián xū huá jié
饮食清净安置，祭解供具咸须华洁。
rú shì cǐ shí wéi fú zī zhě biàn huò zūn guì ān lè
如是此识为福资者，便获尊贵安乐
zhī guǒ huò wéi rén wáng huò wéi fǔ xiāng huò háo wàng
之果，或为人王，或为辅相，或豪望
guì zhòng huò cái fù zì zài huò wéi zhū cháng huò zuò
贵重，或财富自在，或为诸长，或作

dà shāng zhǔ huò dé tiān shēn shòu tiān shèng guǒ yóu shí
大商主，或得天身受天胜果。由识
wéi fú zī shēn huò lè bào rú bǐ fú shèng tiān shén suǒ
为福资身获乐报，如彼福胜天神所
zhù dé shèng miào huā xiāng xiāng měi yǐn shí biàn jí huān
著，得胜妙花香香美饮食，便即欢
xǐ bìng zhě ān yǐn jīn dé zūn guì háo fù zì zài dāng
喜病者安隐。今得尊贵豪富自在，当
zhī jiē shì yóu fú zī shí shēn huò lè guǒ xián hù qí
知皆是由福资识身获乐果。贤护，其
wéi fù dān nuó dèng xià è guǐ shén zhī suǒ zhù zhě biàn
为富丹那等下恶鬼神之所著者，便
ài fèn gòu fǔ bài tì tuò zhū bú jìng wù yǐ cǐ jì
爱粪垢腐败涕唾诸不净物，以此祭
jiě huān xǐ bìng yù qí rén yǐ guǐ shén lì suí guǐ shén
解欢喜病愈。其人以鬼神力随鬼神
yù ài lè bú jìng chòu xiǔ fèn huì shí yǐ zuì zī yì
欲，爱乐不净臭朽粪秽。识以罪资亦
fù rú shì huò shēng pín qióng huò shēng è guǐ jí zhū
复如是，或生贫穷，或生饿鬼及诸
shí huì chù shēng zhī zhōngzhǒngzhǒng è qù yóu zuì zī shí
食秽畜生之中种种恶趣，由罪资识
shēn huò kǔ guǒ xián hù shèng shàng tiān shén qí zhù zhī
身获苦果。贤护，胜上天神其著之
tǐ wú zhì wú xíng ér shòu zhǒngzhǒng xiāng jié gòng yǎng
体无质无形，而受种种香洁供养，

shí fú wú xíng shòu shèng lè bào yì fù rú shì fù dān
识福无形受胜乐报亦复如是。富丹
nuó děng xià è guǐ shén wéi bǐ zhù zhě biàn shòu bù jìng
那等下恶鬼神，为彼著者，便受不净
huì è yǐn shí shí zī zuì yè huò zhū kǔ bào yì fù
秽恶饮食，识资罪业获诸苦报亦复
rú shì xián hù dāng zhī shí wú xíng zhì rú tiān děng
如是。贤护，当知识无形质，如天等
guǐ shén suǒ zhù zhī tǐ gòng jù yǐn shí suǒ huò hǎo wù
鬼神所著之体；供具饮食所获好恶，
rú zī zuì fú dé kǔ lè bào
如资罪福得苦乐报。

dà yào wáng zǐ bái fó yán shì zūn yún hé jiàn
大药王子白佛言：世尊，云何见

yù yīn
欲因？

fó yán dà yào hù yīn shēng yù yóu rú zuān
佛言：大药，互因生欲，犹如钻
suì liǎng mù hù yīn jiā zhī rén gōng ér yǒu huǒ shēng
燧两木互因，加之人功而有火生。
rú shì yīn shí jí yīn nán nǚ sè shēng xiāng wèi chù
如是因识，及因男女、色声香味触
děng ér yǒu yù shēng pì rú yīn huā shēng guǒ huā zhōng
等，而有欲生。譬如因花生果，花中
wú guǒ guǒ shēng huā miè rú shì yīn shēn xiǎn shí xún
无果，果生花灭；如是因身显识，循

shēn qiú shí shí bù kě jiàn shí yè guǒ shēng shēn biàn xiè
身求识，识不可见，识业果生身便谢
miè shēn gú suǐ děng bú jìng zhū wù xián xī xiāo sàn yòu
灭，身骨髓等不净诸物咸悉销散。又
rú zhǒng zǐ chí jiāng lái guǒ wèi sè xiāng chù qiān zhí ér
如种子持将来果味色香触，迁植而
shēng shí qì cǐ shēn chí shàn è yè shòu xiǎng zuò yì
生；识弃此身持善恶业，受想作意，
shòu lái shēng bào yì fù rú shì yòu rú nán nǚ ài yù
受来生报亦复如是。又如男女爱欲，
huān huì fēn lí ér qù shí yè hé hé liàn jié ài zhù
欢会分离而去；识业和合恋结爱著
wèi wán tān lìn bào jìn fēn lí suí yè shòu bào fù mǔ
味玩贪吝，报尽分离随业受报，父母
yīn yuán zhōng yīn duì zhī yǐ yè lì shēng shí huò shēn
因缘中阴对之，以业力生识获身
guǒ ài qíng jí yè jù wú xíng zhì yù sè xiàng yīn
果。爱情及业，俱无形质。欲色相因
ér shēng yú yù shì wéi yù yīn dà yào yún hé jiàn
而生于欲，是为欲因。大药，云何见
jiè qǔ yīn jiè wèi shī suǒ zhì jiè bù shā bú dào
戒取因？戒谓师所制戒，不杀、不盗、
bù xié yín bú wàng yǔ bù yǐn jiǔ děng xíng qǔ wèi
不邪淫、不妄语、不饮酒等行。取谓
zhí qǔ shì jiè zuò rú shì jiàn yīn shì chí jiè dāng
执取。是戒作如是见，因是持戒，当

dé xū tuó huán guǒ sī tuó hán guǒ ā nuó hán guǒ
得须陀洹果、斯陀含果、阿那含果。

yǐ shì yīn gù huò yú shèng yǒu wèi shòu rén tiān děng shēn
以是因故获于胜有，谓受人天等身，

sī jiē shì yǒu lòu shàn fēi wú lòu shàn wú lòu zhī shàn
斯皆是有漏善非无漏善。无漏之善

wú yīn shú guǒ jīn cǐ jiè qǔ shì yǒu lòu zhòng zhí zhī
无阴熟果，今此戒取是有漏种植之，

yú shí zhí shàn è yè shí bù chún jìng fán nǎo yīn gù
于识执善恶业识不淳净，烦恼因故

shòu rè nǎo kǔ shì wéi jiàn jiè qǔ yīn
受热恼苦，是为见戒取因。

dà yào bái fó yán yún hé shí qǔ tiān shēn nǎi
大药白佛言：云何识取天身乃

zhì qǔ dì yù shēn
至取地狱身？

fó yán dà yào shí yǔ fǎ jiè chí wēi miào shì
佛言：大药，识与法界持微妙视，

fēi ròu yǎn suǒ yī yǐ wéi jiàn yīn cǐ wēi miào shì yǔ
非肉眼所依以为见因。此微妙视与

fú jìng hé jiàn yú tiān gōng yù lè xī xì jiàn yī huān
福境合，见于天宫欲乐嬉戏，见已欢

xǐ shí biàn xì zhù zuò rú shì niàn wǒ dāng wǎng bǐ
喜识便系著，作如是念：我当往彼。

rǎn ài liàn niàn ér wéi yǒu yīn jiàn yī gù shēn wò qì
染爱恋念而为有因，见已故身卧弃

shī suǒ zuò rú shì niàn cǐ shī shì wǒ dà shàn zhī shí
尸所，作如是念：此尸是我大善知识！

yóu qí jī jí zhū shàn yè gù lìng wǒ jīn zhě huò yú
由其积集诸善业故，令我今者获于

tiān bào
天报。

dà yào bái fó yán shì zūn cǐ shí yú shī jì
大药白佛言：世尊，此识于尸既

yǒu ài zhòng hé bù tuō zhǐ
有爱重，何不托止？

fó yán dà yào pì rú jiǎn qì xū fā suī
佛言：大药，譬如剪弃须发，虽

jiàn wū guāng xiāng zé níng bú gèng zhí yú shēn lìng chóng shēng
见乌光香泽，宁不更植于身令重生

fǒu
否？

dà yào bái fó yán fǒu yě shì zūn yǐ qì
大药白佛言：否也，世尊。已弃

xū fā bù kě zhòng zhí yú shēn lìng qí gēng shēng
须发，不可重植于身令其更生。

fó yán rú shì dà yào yǐ qì zhī shī shí
佛言：如是，大药，已弃之尸，识

yì bù kě zhòng tuō shòu bào
亦不可重托受报。

dà yào fù bái fó yán shì zūn cǐ shí míng mò
大药复白佛言：世尊，此识冥冥

xuán wēi wú zhì kě qǔ wú zhuàng kě xún yún hé néng
玄微，无质可取，无状可寻，云何能

chí xiàngděng dà shēn zhòngshēng zòng shēn jiān gù yóu ruò jīn
持象等大身众生，纵身坚固犹若金

gāng ér néng guàn rù zhuàng fū zhī shēn lì dí jiǔ xiàng
刚，而能贯入壮夫之身，力敌九象

ér néng chí zhī
而能持之？

fó yán dà yào pì rú fēng dà wú zhì wú xíng
佛言：大药，譬如风大无质无形，

zhǐ yú yōu gǔ huò qiào xì zhōng qí chū bào měng huò cuī
止于幽谷或窍隙中；其出暴猛，或摧

dǎo xū mí suì wéi chén fěn dà yào xū mí fēng dà sè
倒须弥碎为尘粉。大药，须弥风大色

xiàng yún hé
相云何？

dà yào bái fó yán fēng dà wēi miào wú zhì wú
大药白佛言：风大微妙无质无

xíng
形。

fó yán dà yào fēng dà wēi miào wú zhì wú xíng
佛言：大药，风大微妙无质无形；

shí yì rú shì miào wú xíng zhì dà shēn xiǎo shēn xián xī
识亦如是，妙无形质，大身小身咸悉

néng chí huò shòu wén shēn huò shòu xiàng shēn pì rú míng
能持，或受蚊身、或受象身。譬如明

dēng qí yàn wēi miào zhì zhī yú shì suí shì dà xiǎo zhòng
灯，其焰微妙置之於室，随室大小众
àn xián chú shí yì rú shì suí zhū yè yīn rèn chí dà
闇咸除；识亦如是，随诸业因任持大
xiǎo
小。

dà yào bái fó yán shì zūn zhū yè xiàng xìng
大药白佛言：世尊，诸业相性

bī fù yún hé yǐ hé yīn yuán ér dé xiǎn xiàn
彼复云何？以何因缘而得显现？

fó yán dà yào shēng zhū tiān gōng shí tiān miào shàn
佛言：大药，生诸天宫食天妙膳

ān níng kuài lè sī jiē yè guǒ zhī suǒ zhì yě rú rén
安宁快乐，斯皆业果之所致也。如人

kě fá xún yóu kuàng yě yī dé qīng liáng měi shuǐ yī
渴乏巡游旷野，一得清凉美水，一

wú suǒ dé shòu kě fá kǔ dé léng shuǐ zhě wú rén chí
无所得受渴乏苦。得冷水者无人持

yǔ shòu kě fá zhě yì wú zhē zhàng bù xǔ yǔ shuǐ gè
与，受渴乏者亦无遮障不许与水，各

yī yè yīn shòu kǔ lè bào dà yào yīng dāng yǐ shì jiàn
以业因受苦乐报。大药，应当以是见

shàn è yè rú kōng zhōng yuè bái hēi èr fēn yòu rú
善恶业，如空中月白黑二分，又如

shēng guǒ yóu huǒ dà zēng shú biàn sè yì rú shì cǐ shēn
生果由火大增熟便色异；如是此身

yóu fú zēng gù shēngshèng zú jiā zī chǎn fēng yíng jīn bǎo
由福增故生胜族家，资产丰盈金宝

yì mǎn shèngxiāng xiǎn shèng huò shēng zhū tiān gōng kuài lè zì
溢满胜相显盛，或生诸天宫快乐自

zài sī jiē shàn yè fú xiāng xiǎn xiàn pì rú zhǒng zǐ
在，斯皆善业福相显现。譬如种子

zhí zhī yú dì guǒ xiàn shù shǒu rán qí zhǒng zǐ bù cóng
植之于地，果现树首，然其种子不从

zhī rù zhī ér zhì shù shǒu gē xī shù shēn yì bú jiàn
枝入枝而至树首，割析树身亦不见

zǐ wú rén chí zǐ zhì yú zhī shàng shù chéng gēn gù
子，无人持子置于枝上，树成根固

qiú zhǒng bú jiàn rú shì zhū shàn è yè xián yī yú shēn
求种不见；如是诸善恶业咸依于身，

qiú zhī yú shēn yì bú jiàn yè rú yīn zhǒng yǒu huā
求之于身亦不见业。如因种有花，

zhǒngzhōng wú huā yīn huā yǒu guǒ huā zhōng wú guǒ huā
种中无花；因花有果，花中无果；花

guǒ zēng jìn zēng jìn bú jiàn yīn shēn yǒu yè yīn yè
果增进，增进不见。因身有业、因业

yǒu shēn shēnzhōng wú yè yè zhōng wú shēn yì fù rú
有身，身中无业、业中无身，亦复如

shì rú huā shú luò qí guǒ nǎi xiàn shēn shú xiè yǎn yè
是。如花熟落其果乃现，身熟谢殒业

guǒ fāng chū rú yǒu zhǒng zǐ huā guǒ zhī yīn jù yǒu
果方出。如有种子，花果之因具有；

rú shì yǒu shēn shàn è yè yīn bèi zài bǐ yè wú xíng
如是有身，善恶业因备在。彼业无形
yì wú shú xiàng rú rén shēn yǐng wú zhì wú ài bù
亦无熟相，如人身影无质无碍，不
kě zhí chí bú xì zhù rén jìn zhǐ wǎng lái suí rén yùn
可执持，不系著人，进止往来随人运
dòng yì bú jiàn yǐng cóng shēn ér chū yè shēn yì ěr
动，亦不见影从身而出。业身亦尔，
yǒu shēn yǒu yè ér bú jiàn yè xì zhù yú shēn yì bù
有身有业而不见业，系著于身亦不
lí shēn ér néng yǒu yè rú xīn kǔ sè shū wèi zhū yào
离身而能有业。如辛苦涩殊味诸药，
néng dí jìng chú yī qiè bìng lìng shēn chōng yuè yán sè guāng
能涤净除一切病，令身充悦颜色光
zé rén jiàn zhī zhě zhī fú liáng yào yào wèi kě qǔ
泽，人见之者知服良药。药味可取，
shú gōng wú xíng shì bù kě jiàn zhí bù kě dé ér
熟功无形，视不可见，执不可得，而
néng zī rén fū róng sè zé yè wú xíng zhì néng zī yú
能资人肤容色泽。业无形质能资于
shēn yì fù rú shì shàn yè zī zhě yǐn shí yī fu
身，亦复如是。善业资者，饮食衣服、
nèi wài zhū zī fēng ráo xiàn lì shǒu zú duān zhèng xíng róng
内外诸资丰饶美丽，手足端正形容
shū hǎo wū shì huá chí mó ní jīn yín zhòng bǎo yíng jī
姝好，屋室华侈，摩尼金银众宝盈积，

ān níng kuài lè huān yú shì yì dāng zhī cǐ wéi shàn yè
安宁快乐欢娱适意，当知此为善业
zhī xiàng shēng yú xià jiàn biān dì pín qióng zī yòng què
之相。生于下贱边地贫穷，资用阙
fá xī xiàn tā lè yǐn shí cū è huò bù dé shí xíng
乏希羡他乐，饮食粗恶或不得食，形
róng bì lòu suǒ zhǐ bēi xià dāng zhī cǐ wéi è yè zhī
容弊陋所止卑下，当知此为恶业之
xiàng yóu rú míng jìng jiàn miàn hǎo chǒu jìng xiàng wú zhì
相。犹如明镜鉴面好丑，镜像无质
qǔ bù kě dé rú shì shí zī shàn bù shàn yè shēng rén
取不可得；如是识资善不善业，生人
tiānzhōng huò shēng dì yù chù shēngděng zhōng dà yào
天中，或生地狱、畜生等中。大药，
yīng dāng rú shì jiàn yè yǔ shí hé hé qiān huà
应当如是见业与识和合迁化。

dà yào yán shì zūn yún hé wēi shí néng chí zhū
大药言：世尊，云何微识能持诸
gēn néng qǔ dà shēn
根能取大身？

fó yán dà yào pì rú liè zhě rù yú shān lín
佛言：大药，譬如猎者入于山林，
chí gōng dú jiàn ér shè xiāngxiàng jiàn dú zhān xuè dú yùn
持弓毒箭而射香象，箭毒沾血毒运
xiàng shēn zhī tǐ jì fèi gēn jìng tóng sàng dú liú yào hài
象身，支体既废根境同丧，毒流要害，

shēn sè qīng chì yóu rú yū xuè dú shā xiàng yǐ biàn jí
身色青赤犹如淤血，毒杀象已便即
qiān huà yú yì yún hé dú yǔ xiàngshēn duō shǎo dà xiǎo
迁化。于意云何？毒与象身多少大小，
kě dé bǐ fǒu
可得比否？

dà yào bái fó yán shì zūn dú yǔ xiàngshēn duō
大药白佛言：世尊，毒与象身多
shǎo dà xiǎo qí liàng xuán shū bù kě wéi duì yóu rú xū
少大小，其量悬殊不可为对，犹如须
mí bǐ zhī jiè zǐ
弥比之芥子。

dà yào rú shì shí qì cǐ shēn yǐ qǔ zhū gēn
大药，如是识弃此身以取诸根，
qì cǐ zhū jiè suí yè qiān huà yì fù rú shì
弃此诸界随业迁化，亦复如是。

dà yào fù bái fó yán shì zūn yún hé wēi xì
大药复白佛言：世尊，云何微细
zhī shí rèn chí dà shēn ér bù pí juàn
之识任持大身而不疲倦？

fó yán dà yào xū mí shān wáng gāo bā wàn sì
佛言：大药，须弥山王高八万四
qiān yóu xún nán tuó wū bō nán tuó èr dà lóng wáng gè
千由旬，难陀、乌波难陀二大龙王各
rào sān zā èr lóng dà xī yáo zhèn xū mí nèi hǎi zhōng
绕三匝。二龙大息摇振须弥，内海中

shuǐ xián biàn chéng dú   cǐ èr lóng wáng zhǎng dà lì zhuàng
水咸变成毒。此二龙王大力壮，
hé xiū jí lóng   dé chā jiā lóng èr dà lóng wáng yì yǔ
和修吉龙、德叉迦龙二大龙王亦与
zhī děng   yú yì yún hé   sì lóng wáng shí   yǔ wén ruì
之等。于意云何？四龙王识，与蚊蚋
shí níng yǒu yì fǒu
识宁有异否？

dà yào yán   shì zūn   sì lóng   wén ruì qí shí
大药言：世尊，四龙、蚊蚋其识

wú yì
无异。

dà yào   rú yī xiǎo tí   bá cuò nuó pó   rù sì
大药，如一小涕跋错那婆，入四
lóng kǒu   sì lóng biàn sǐ   yú yì yún hé   xiǎo tí yào
龙口，四龙便死。于意云何？小涕药
dú   lóng kǒu zhòng dú   hé dú wéi dà
毒，龙口中毒，何毒为大？

dà yào   bái fó yán   lóng kǒu dú dà   xiǎo tí yào
大药白佛言：龙口毒大，小涕药

dú shèn wéi wēi shǎo
毒甚为微少。

dà yào   dà shēn zhòng shēng lì   dí jiǔ xiàng   wēi
大药，大身众生力敌九象，微
miào zhī shí   wú sè   wú xíng   fēi fēn bié liàng   suí yè rèn
妙之识无色无形，非分别量，随业任

chí yì fù rú shì rú ní qú tuó zǐ jí wēi xì zhǒng
持亦复如是。如尼瞿陀子极微细，种
zhī shēng shù pó suǒ guǎng dà zhī tiáo bǎi qiān yú yì
之生树，婆娑广大枝条百千。于意
yún hé qí zǐ yǔ shù dà xiǎo lèi fǒu
云何？其子与树大小类否？

dà yào yán shì zūn qí zǐ yǔ shù dà xiǎo xiāng
大药言：世尊，其子与树大小相
xuán rú ǒu sī kǒng bǐ xū kōng jiè
悬，如藕丝孔比虚空界。

rú shì dà yào shù yú zǐ zhōng qiú bù kě dé
如是，大药，树于子中求不可得，
ruò bù yīn zǐ shù zé bù shēng wēi xì ní qú tuó zǐ
若不因子树则不生，微细尼瞿陀子
néng shēng dà shù wēi xì zhī shí néng shēng dà shēn shí
能生大树。微细之识能生大身，识
zhōng qiú shēn shēn bù kě dé ruò chú yú shí shēn zé wú
中求身身不可得，若除于识身则无
yǒu
有。

dà yào fù bái fó yán yún hé jīn gāng jiān gù
大药复白佛言：云何金刚坚固
bù kě huài shí zhǐ yú wēi cuì sù xiǔ shēn nèi
不可坏识，止于危脆速朽身内？

fó yán dà yào pì rú pín rén dé rú yì bǎo
佛言：大药，譬如贫人得如意宝，

yǐ bǎo lì gù gāo yǔ diāo lòu miào lì gōng shì yuán lín
以宝力故高宇雕镂，妙丽宫室园林

yù mào huā guǒ fū róng xiàng mǎ jì shì zī yòng lè jù
郁茂，花果敷荣象马妓侍，资用乐具

zì rán ér zhì qí rén yú hòu shī rú yì bǎo zhòng zī
自然而至。其人于后失如意宝，众资

lè jù xián xī xiāo miè rú yì shén bǎo jiān gù zhēn láo
乐具咸悉销灭，如意神宝坚固真牢

zòng qiān jīn gāng bù néng huǐ huài suǒ shēng zī yòng xū jiǎ
纵千金刚不能毁坏，所生资用虚假

wú cháng sù sàn sù miè shí yì rú shì jiān gù bú huài
无常速散速灭；识亦如是坚固不坏，

suǒ shēng zhī shēn sù xiǔ sù miè
所生之身速朽速灭。

dà yào yán shì zūn róu miào zhī shí yún hé
大药言：世尊，柔妙之识，云何

chuān rù cū yīng sè zhōng
穿入粗鞞色中？

fó yán dà yào shuǐ tǐ zhì róu jī liú xuán
佛言：大药，水体至柔，激流悬

quán néng chuān shān shí yú yì yún hé shuǐ shí zhī zhì
泉能穿山石。于意云何？水石之质，

yīng ruǎn rú hé
鞞软如何？

dà yào yán shì zūn shí zhì jiān yīng yóu ruò jīn
大药言：世尊，石质坚鞞犹若金

gāng shuǐ zhì róu ruǎn wéi zhū lè chù
刚，水质柔软为诸乐触。

dà yào shí yì rú shì zhì miào zhì róu néng chuān
大药，识亦如是至妙至柔，能穿

gāng yìng dà shēn zhī sè qiān rù shòu bào
刚鞭大身之色，迁入受报。

dà yào fù bái fó yán shì zūn zhòng shēng shě
大药复白佛言：世尊，众生舍

shēn yún hé shēng zhū tiān zhōng nǎi zhì yún hé shēng yú
身，云何生诸天中？乃至云何生于

dì yù děng zhōng
地狱等中？

fó yán dà yào zhòng shēng lín zhōng zhī shí fú
佛言：大药，众生临终之时福

yè zī zhě qì běn zhī shì dé tiān miào shì yǐ tiān miào
业资者，弃本之视得天妙视。以天妙

shì jiàn liù yù tiān yuán jí liù qù jiàn shēn yáo dòng jiàn
视见六欲天，爰及六趣见身摇动，见

tiān gōng diàn jí huān xǐ yuán zá huā yuán děng yòu jiàn zhū
天宫殿及欢喜园杂花园等。又见诸

tiān chù lián huā diàn lì jì shì rào xiào xuè xī xì zhòng
天处莲花殿，丽妓侍绕笑谑嬉戏，众

huā shì ěr fú jiāo shē yē bì yìn huán chuàn zhōng zhōng
花饰耳，服僬奢耶，臂印环钏种种

zhuāng yán huā cháng kāi fū zhòng jù bèi shè jiàn tiān tiān
庄严，花常开敷众具备设。见天天

nǚ xīn biàn rǎn liàn huān xǐ shì yì zī yán shū yuè miàn
女，心便染恋欢喜适意，姿颜舒悦面
ruò lián huā shì bú cuò luàn bí bù kuī qū kǒu qì
若莲花。视不错乱，鼻不亏曲，口气
bú chòu mù sè míng xiān rú qīng lián yè shēn zhū jié jì
不臭，目色明鲜如青莲叶，身诸节际
wú yǒu kǔ tòng yǎn ěr bí kǒu yòu wú xuè chū bù shī
无有苦痛，眼耳鼻口又无血出，不失
dà xiǎo biàn lì bù máo jīng kǒng xiàn zhǎng bù sǐ huáng
大小便利，不毛惊孔现，掌不死黄，
jiǎ bù qīng hēi shǒu zú bú luàn yì bù juǎn suō hǎo xiāng
甲不青黑，手足不乱亦不卷缩。好相
xiǎn xiàn jiàn xū kōng zhōng yǒu gāo dà diàn cǎi zhù bǎi qiān
显现，见虚空中有高大殿，彩柱百千
diāo lì liè bù chuí zhū líng wǎng hé fēng chuī fú qīng yīn
雕丽列布，垂诸铃网，和风吹拂清音
yuè měi zhǒng zhǒng xiāng huā zhuāng yán bǎo diàn zhū tiān tóng
悦美，种种香花庄严宝殿，诸天童
zǐ zhòng bǎo yán shēn yóu xì diàn nèi jiàn yì huān xǐ wēi
子众宝严身游戏殿内。见已欢喜，微
xiào chǐ xiàn rú jūn tú huā mù bù zhāng kāi yì bù hé
笑齿现如君图花，目不张开亦不合
bì yǔ yīn hé rùn shēn bù jí lěng yì bù jí rè
闭，语音和润，身不极冷亦不极热，
qīn shǔ wéi rào yì bù yōu kǔ rì chū chū shí dāng shě
亲属围绕亦不忧苦。日初出时当舍

qí shòu suǒ jiàn míng bái wú zhū hēi àn yì xiāng fēn fù
其寿，所见明白无诸黑闇，异香芬馥
sì fāng ér zhì jiàn fó zūn yí huān xǐ jìng zhòng jiàn yǐ
四方而至。见佛尊仪欢喜敬重，见已
qīn ài huān xǐ lí cí yóu rú zàn xíng biàn jí xuán fǎn
亲爱欢喜离辞犹如暂行，便即旋返
ān wèi qīn zhī bú lìng yōu nǎo yǒu liú fǎ ěr shēng bì
安慰亲知，不令忧恼有流法尔：生必
dāng sǐ wù yǐ fēn bié ér shēng kǔ nǎo dà yào shàn
当死，勿以分别而生苦恼。大药，善
yè zhī rén lín mìng zhōng shí hǎo lè bù shī zhǒng zhǒng
业之人临命终时，好乐布施，种种
qié tā zhǒng zhǒng sòng tàn zhǒng zhǒng míng bái zhǒng zhǒng
伽他、种种颂叹、种种明白、种种
chēng shuō zhèng fǎ zhī jiào rú shuì bù shuì ān yǐn shě
称说正法之教，如睡不睡安隐舍
shòu jiāng shě shòu shí tiān fù tiān mǔ tóng zhǐ yī zuò
寿。将舍寿时，天父天母同止一座，
tiān mǔ shǒu zhōng zì rán huā chū tiān mǔ jiàn huā gù wèi
天母手中自然花出。天母见花顾谓
tiān fù shèn wéi fú jí xī qí shèng guǒ tiān jīn dāng zhī
天父：甚为福吉希奇胜果！天今当知，
zǐ qīng zhī huān shí jiāng bù jiǔ tiān mǔ suí yǐ liǎng shǒu
子庆之欢时将不久。天母遂以两手
yáo nòng qí huā nòng huā zhī shí mìng biàn zhōng jìn wú
摇弄其花，弄花之时命便终尽，无

xiàng zhī shí qì shě zhū gēn chí zhū jìng yè qì shě zhū
相之识弃舍诸根，持诸境界业弃舍诸
jiè chí zhū jiè shì qiān shòu yì bào yóu rú chéng mǎ qì
界，持诸境界事迁受异报。犹如乘马弃
yī chéng yī rú rì ài yǐn guāng rú mù shēng huǒ yòu
一乘一，如日爱引光，如木生火，又
rú yuè yǐng xiàn chéng qīng shuǐ shí zī shàn yè qiān shòu tiān
如月影现澄清水，识资善业迁受天
bào rú mài fēng yí sù tuō huā nèi tiān fù tiān mǔ tóng
报，如脉风移速托花内。天父天母同
zuò shì zhī gān lù yù fēng chuī huā qī rì bǎo dāng yán
座视之，甘露欲风吹花七日，宝瑯严
shēn yào dòng xuàn huàn tiān tóng lǎng jié xiàn tiān mǔ shǒu
身曜动炫焕，天童朗洁现天母手。

dà yào bái fó yán shì zūn wú xíng zhī shí
大药白佛言：世尊，无形之识，

yún hé jiǎ yīn yuán lì ér shēng yǒu xíng yún hé yǒu xíng
云何假因缘力而生有形？云何有形
zhǐ yīn yuán nèi
止因缘内？

fó yán dà yào rú mù hé hé xiāng chù shēng
佛言：大药，如木和合相触生
huǒ cǐ huǒ mù zhōng qiú bù kě dé ruò chú yú mù yì
火，此火木中求不可得，若除于木亦
bù dé huǒ yīn yuán hé hé ér shēng yú huǒ yīn yuán bú
不得火，因缘和合而生于火，因缘不

jù huǒ jí bù shēng mù děng zhī zhōng xún huǒ sè xiàng jìng
具火即不生，木等之中寻火色相竟

bù kě jiàn rán xián jiàn huǒ cóng mù zhōng chū rú shì
不可见，然咸见火从木中出。如是，

dà yào shí jiǎ fù mǔ yīn yuán hé hé shēng yǒu xíng shēn
大药，识假父母因缘和合生有形身，

yǒu xíng shēn zhōng qiú shí bù dé lí yǒu xíng shēn yì wú
有形身中求识不得，离有形身亦无

yǒu shí dà yào rú huǒ wèi chū huǒ xiàng bú xiàn yì
有识。大药，如火未出火相不现，亦

wú nuǎn chù zhū xiàng jiē wú rú shì dà yào ruò wèi
无暖触诸相皆无。如是，大药，若未

yǒu shēn shí shòu xiǎng xíng jiē xī bú xiàn dà yào rú
有身，识受想行皆悉不现。大药，如

jiàn rì lún guāng míng zhào yào ér zhū fán fū bú jiàn rì
见日轮光明照耀，而诸凡夫不见日

tǐ shì hēi shì bái huáng bái huáng chì jiē bù néng
体，是黑、是白、黄白、黄赤皆不能

zhī dàn yǐ zhào rè guāng míng chū mò huán yùn zhū zuò
知，但以照热、光明出没、环运诸作

yòng shì ér zhī yǒu rì shí yì rú shì yǐ zhū zuò yòng
用事而知有日；识亦如是，以诸作用

ér zhī yǒu shí
而知有识。

dà yào bái fó yán yún hé wéi shí zuò yòng
大药白佛言：云何为识作用？

fó yán dà yào shòu jué xiǎng xíng sī yōu kǔ nǎo
佛言：大药，受觉想行思忧苦恼，

cǐ wéi zhī zhī zuò yòng fù yǒu shàn bù shàn yè xūn xí
此为识之作用。复有善不善业，熏习
wéi zhǒng zuò yòng xiǎn shí
为种，作用显识。

dà yào bái fó yán yún hé shí lí yú shēn biàn
大药白佛言：云何识离于身便

sù shòu shēn shí shě gù shēn xīn shēn wèi shòu dāng ěr
速受身？识舍故身，新身未受，当尔
zhī shí shí zuò hé xiàng
之时，识作何相？

fó yán dà yào rú yǒu zhàng fu cháng bì yǒng
佛言：大药，如有丈夫长臂勇

jiàn zhù jiān jiǎ zhòu mǎ jí rú fēng chéng yī rù zhèn gān
健著坚甲冑，马疾如风乘以入阵，干
gē jì jiāo xīn luàn zhuì mǎ wǔ yì jié xí hái jí tiào
戈既交心乱坠马，武艺捷习还即跳

shàng shí qì yú shēn sù jí shòu shēn yì fù rú shì
上；识弃于身速即受身，亦复如是。

yòu rú qiè rén jiàn dí bù jù chéng mǎ tuì zǒu shí zī
又如怯人，见敌怖惧乘马退走；识资

shàn yè jiàn tiān fù mǔ tóng zuò ér zuò sù tuō shēng bǐ
善业，见天父母同座而坐，速托生彼

yì fù rú shì dà yào rú rǔ suǒ wèn shí qì gù
亦复如是。大药，如汝所问，识弃故

shēn xīn shēn wèi shòu dāng ěr zhī shí shí zuò hé xiàng
身，新身未受，当尔之时，识作何相？

dà yào pì rú rén yǐng xiàn yú shuǐ zhōng wú zhì kě qǔ
大药，譬如人影现于水中无质可取，

shǒu zú miàn mù jí zhū xíng zhuàng yǔ rén bú yì tǐ zhì
手足面目及诸形状与人不异，体质

shì yè yǐng zhōng jiē wú wú lěng wú rè jí yǔ zhū chù
事业影中皆无，无冷无热及与诸触，

yì wú pí fá ròu duàn zhū dà wú yán shēng shēn shēng
亦无疲乏肉段诸大，无言声、身声、

kǔ lè zhī shēng shí qì gù shēn xīn shēn wèi shòu xiàng
苦乐之声；识弃故身，新身未受，相

yì rú shì dà yào shì zī shàn yè shēng zhū tiān zhě
亦如是。大药，是资善业生诸天者。

dà yào bái fó yán yún hé shí shēng dì yù
大药白佛言：云何识生地狱？

fó yán dà yào xíng è yè zhě rù yú dì yù
佛言：大药，行恶业者入于地狱，

rǔ dāng dì tīng dà yào cǐ zhōng zhòng shēng jī bú shàn
汝当谛听！大药，此中众生积不善

gēn mìng zhōng zhī shí zuò rú shì niàn wǒ jīn yú cǐ shēn
根，命终之时作如是念：我今于此身

sǐ qì shě fù mǔ qīn zhī suǒ ài shèn dà yōu kǔ
死，弃舍父母亲知所爱，甚大忧苦！

jiàn zhū dì yù jí jiàn jǐ shēn yīng hé rù zhě jiàn zú
见诸地狱及见己身应合入者，见足

zài shàng tóu dǎo xiàng xià yòu jiàn yī chǔ dì chún shì
在上，头倒向下，又见一处地纯是
xuè jiàn cǐ xuè yǐ xīn yǒu wèi zhù yuán wèi zhù xīn biàn
血，见此血已心有味著，缘味著心便
shēng dì yù fǔ bài è shuǐ chòu huì yīn lì shí tuō qí
生地狱，腐败恶水臭秽因力识托其
zhōng pì rú fèn huì chòu chù chòu lào chòu jiǔ zhū chòu yīn
中。譬如粪秽臭处，臭酪臭酒诸臭因
lì chóngshēng qí zhōng rù dì yù zhě tuō chòu wù shēng
力，虫生其中；入地狱者托臭物生，
yì fù rú shì
亦复如是。

xián hù shèngshàng tóng zhēn hé zhǎng bái fó yán dì
贤护胜上童真合掌白佛言：地

yù zhòngshēng zuò hé sè xiàng shēn fù yún hé
狱众生作何色相？身复云何？

fó yán dà yào qí ài xuè dì shēng dì yù zhě
佛言：大药，其爱血地生地狱者，

biàn shēn xuè guāng shēn rú xuè sè shēng tāng huáng zhě shēn
遍身血光，身如血色；生汤隍者，身
rú hēi yún shēng rǔ tāng hé zhě shēn diǎn bān zá zuò
如黑云；生乳汤河者，身点斑杂作
zhǒngzhǒng sè tǐ jí ruǎn cuì yóu rú guì lè yīng hái zhī
种种色体极软脆，犹如贵乐婴孩之
shēn qí shēn zhǎng dà guò bā zhǒu liàng xū fā shēn máo
身。其身长大过八肘量，须发身毛

bìng cháng chuí yè shǒu zú miàn mù kuī qū bù quán yán fú
并长垂曳，手足面目亏曲不全，阎浮

tí rén yáo jiàn biàn sǐ
提人遥见便死。

dà yào bái fó yán dì yù zhòngshēng yǐ hé wéi
大药白佛言：地狱众生以何为

shí
食？

fó yán dà yào dì yù zhòngshēng shí wú shǎo
佛言：大药，地狱众生食无少

lè huáng jù chí zǒu yáo jiàn róng tóng chì zhī yì wèi
乐，惶惧驰走，遥见镕铜赤汁，意谓

shì xuè zhòng bēn qù zhī yòu yǒu shēng hū zhū yǒu jī
是血众奔趣之。又有声呼：诸有饥

zhě kě sù lái shí biàn zǒu xiàng bǐ zhì yǐ ér zhù yǐ
者可速来食！便走向彼，至已而住以

shǒu chéng kǒu yù zú yǐ rè tóng zhī xiě shǒu jū zhōng
手承口，狱卒以热铜汁写手掬中，

bī zhī lìng yǐn tóng zhī rù fù gǔ jié bào liè jǔ
逼之令饮，铜汁入腹，骨节爆裂，举

shēn huǒ qǐ dà yào dì yù zhòngshēng suǒ shí zhī wù
身火起。大药，地狱众生所食之物，

wéi zēng kǔ tòng wú shǎo ān lè dì yù zhòngshēng kǔ tòng
唯增苦痛无少安乐。地狱众生苦痛

rú shì shí bù shě zhī yì bù huǐ huài shēn rú gǔ jù
如是，识不舍之亦不毁坏，身如骨聚

shí zhǐ bù lí fēi yè bào jìn kǔ shēn bù shě jī kě
识止不离，非业报尽苦身不舍。饥渴
kǔ bī biàn jiàn yuán lín huā guǒ fū róng guǎng bó cuì mào
苦逼，便见园林花果敷荣广博翠茂，
jiàn yǐ xǐ xiào hù xiāng wèi yán cǐ yuán cuì mào qīng fēng
见已喜笑互相谓言：此园翠茂清风
liáng měi zhòng jí rù yuán xū yú zàn lè shù yè huā
凉美！众急入园须臾暂乐，树叶花
guǒ xián chéng dāo jiàn zhǎn jié zuì zhě huò zhōng pò shēn fēn
果咸成刀剑斩截罪者，或中破身分
wéi liǎng duàn huò dà jiào hū sì miàn chí zǒu yù zú qún
为两段，或大叫呼四面驰走。狱卒群
qǐ zhí jīn gāng bàng huò zhí tiě bàng tiě fǔ tiě zhàng
起执金刚棒，或执铁棒、铁斧、铁杖，
niè chún chēn nù shēn chū huǒ yàn zhuó bàng zuì zhě zhē bú
啮唇嗔怒身出火焰，斫棒罪者遮不
lìng chū sī jiē jǐ yè jiàn rú shì shì yù zú suí zuì
令出，斯皆已业见如是事。狱卒随罪
zhě hòu yǔ zuì zhě yún nǚ hé chù qù nǚ kě zhù
者后，语罪者云：汝何处去？汝可住
cǐ wù fù dōng xī yù hé táo cuàn jīn cǐ yuán zhě
此，勿复东西，欲何逃窜？今此园者，
nǚ yè zhuāng yán kě dé lí fǒu rú shì dà yào
汝业庄严，可得离否？如是，大药，
dì yù zhòng shēng shòu zhǒng zhǒng kǔ qī rì ér sǐ hái shēng
地狱众生受种种苦，七日而死还生

dì yù yǐ yè lì gù rú yóu fēng cǎi huā hái guī běn
地狱；以业力故，如游蜂采花还归本
chù zuì yè zhòngshēng yīng rù dì yù chū sǐ zhī shí
处。罪业众生应入地狱，初死之时
jiàn sǐ shǐ lái xì xiàng qū bī shēn xīn dà kǔ rù dà
见死使来，系项驱逼身心大苦入大
hēi àn rú bèi jié zéi zhí zhuō jiāng qù zuò rú shì yán
黑闇，如被劫贼执捉将去，作如是言：
hē hē huò zāi kǔ zāi wǒ jīn qì yán fú tí zhǒng
河河祸哉！苦哉！我今弃阎浮提种
zhǒng ài hào qīn shǔ zhī yǒu rù yú dì yù wǒ jīn bú
种爱好亲属知友，入于地狱。我今不
jiàn tiān lù dàn jiàn kǔ shì rú cán zuò sī zì chán qǔ
见天路，但见苦事！如蚕作丝自缠取
sǐ wǒ zì zuò zuì wéi yè chán fù juàn suǒ xì xiàng qiān
死，我自作罪为业缠缚，胃索系项牵
yè qū bī jiāng rù dì yù xián hù zuì yè zhòngshēng
曳驱逼将入地狱。贤护，罪业众生
shēng dì yù zhě kǔ xiàng rú shì
生地狱者苦相如是。

ěr shí xián hù yǔ dà yào wáng zǐ wén shuō shì
尔时，贤护与大药王子，闻说是
yī shēn jīng máo shù jù qǐ hé zhǎng zuò rú shì yán
已，身惊毛竖，俱起合掌作如是言：
wǒ děng jīn zhě jù guī yī fó qǐng chuí jiù hù yuàn jīn
我等今者俱归依佛，请垂救护。愿今

yǐ cǐ wén fǎ gōng dé wèi tuō yǒu liú chù shēng sǐ lún
以此闻法功德，未脱有流处生死轮，
bú luò sān tu rù yú dì yù
不落三涂，入于地狱。

xián hù fù bái fó yán yù yǒu suǒ qǐng wéi yuàn
贤护复白佛言：欲有所请，唯愿

tīng xǔ
听许。

fó yán rú rǔ xī wàng zì rǔ suǒ wèn
佛言：如汝希望，恣汝所问。

xián hù bái fó yán shì zūn yún hé wéi jī
贤护白佛言：世尊，云何为积？

yún hé wéi jù yún hé wéi yīn yún hé wéi shēn bù
云何为聚？云何为阴？云何为身不
qiān
迁？

fó yán xián hù zhì jiè jiàn jiè yì jiè
佛言：贤护，智界、见界、意界、

míng jiè yǐ cǐ sì jiè hé hé chéng shēn sì jiè jìng shí
明界，以此四界和合成身。四境界识，

míng zhī wéi jī jù wèi liù jiè liù rù liù rù jìng
名之为积。聚谓六界、六入、六入境、

sān jiè yīn èr rù yīn jí xū fā máo zhǎo pí ròu
三界因、二入因，即须发毛爪、皮肉

nóng xuè tì tuò huáng tán zhī sǎn suǐ yè shǒu zú miàn
脓血、涕唾黄痰、脂髓液、手足面

mù dà xiǎo zhī jié hé hé chóng jù míng zhī wéi jù
目、大小支节，和合崇聚名之为聚。

yóu rú gǔ dòu má mài jī jí jù zhù ér chéng gāo dà
犹如谷豆麻麦，积集聚贮而成高大，

wèi zhī wéi jù qí dì shuǐ huǒ fēng kōng shí míng wéi liù
谓之为聚。其地水火风空识，名为六

jiè yǎn ěr bí shé shēn yì míng wéi liù rù sè shēng
界。眼耳鼻舌身意，名为六入。色声

xiāng wèi chù fǎ míng liù rù jìng jí tān chēn chī míng
香味触法，名六入境。即贪嗔痴，名

sān jiè yīn yòu fēng huáng tán yì míng sān yīn èr rù yīn
三界因。又风黄痰亦名三因。二入因

zhě wèi jiè yǔ xìn yòu yǒu èr yīn wèi shě yǔ shī
者，谓戒与信。又有二因，谓舍与施。

yòu yǒu èr yīn wèi jìn yǔ dìng yòu yǒu èr yīn wèi
又有二因，谓进与定。又有二因，谓

shàn bù shàn qí shòu xiǎng xíng shí cǐ sì míng
善不善。其受、想、行、识，此四名

wú sè yīn shòu wèi lǐng shòu kǔ lè děng xiāng jí bù kǔ
无色阴。受谓领受苦乐等相及不苦

bú lè zhī xiàng xiǎng wèi zhī kǔ lè xiāng xíng wèi xiàn
不乐之相，想谓知苦乐相，行谓现

niàn zuò yì jí chù shí zhě shì shēn zhī zhǔ biàn xíng zhū
念作意及触，识者是身之主，遍行诸

tǐ shēn yǒu suǒ wéi mò bù yóu shí bù qiān zhě wèi
体，身有所为莫不由识。不迁者，谓

shēn yǔ yì jìng zhèng huò dào guǒ cǐ rén sǐ yǐ shí qì
身语意净证获道果，此人死已识弃
yǒu yīn bú zhòng shòu yǒu bù liú zhū qù jí lè ér qiān
有阴，不重受有、不流诸趣极乐而迁，
bú fù zhòng qiān shì míng bù qiān
不复重迁是名不迁。

yú shì xián hù yǔ dà yào wáng zǐ lǐ fó shuāng
于是贤护与大药王子，礼佛双
zú bái yán shì zūn fó yī qiè zhì shuō cǐ fǎ jù
足白言：世尊，佛一切智说此法聚，
dāng yú wèi lái zuò dà lì yì ān lè zhòng shēng
当于未来作大利益安乐众生。

fó yán rú lái fǎ jù cháng zhù fēi duàn yī qiè
佛言：如来法聚常住非断，一切
zhì zhě zhī ér bù wéi wǒ jīng wú liàng qín kǔ jī jí
智者知而不为。我经无量勤苦积集
zhì guāng jīn shuō cǐ jīng cǐ zhèng fǎ rì wéi zhū zhòng
智光，今说此经。此正法日，为诸众
shēng zuò dà míng zhào dé yù pǔ liú yī qiè zhì hǎi wéi
生作大明照，德誉普流一切智海，为
néng tiáo xīn liú zhù zhě shuō cǐ jīng suǒ zài zhī chù qǐng
能调心流注者说此经。所在之处请
sòng jiě shuō zhū tiān guǐ shén ā xiū luó mó
诵解说，诸天、鬼、神、阿修罗、摩
hóu luó qié xián xī yōng hù jiē lái bài lǐ shuǐ huǒ
睺罗伽，咸悉拥护皆来拜礼，水、火、

wáng zéi děng bù jiē bù néng hài zhū bī qiū cóng jīn
王、贼等怖皆不能害。诸比丘，从今
yǐ wǎng yú bú xìn qián wù shuō cǐ jīng qiú jīng guò zhě
已往，于不信前勿说此经，求经过者
shèn wù shì zhī yú ní qián zǐ ní qián bù zhòng zhū wài
慎勿示之，于尼乾子、尼乾部众诸外
dào zhōng yì wù shuō zhī bù gōng jìng kě qǐng yì wù wéi
道中亦勿说之，不恭敬渴请亦勿为
shuō ruò wéi wǒ jiào kuī sǔn fǎ shì cǐ rén zé wéi kuī
说。若违我教亏损法事，此人则为亏
sǔn rú lái zhū bī qiū ruò yǒu lǐ bài gòng yǎng cǐ jīng
损如来。诸比丘，若有礼拜供养此经
diǎn zhě yīng dāng gōng jìng gòng yǎng shì rén sī rén zé wéi
典者，应当恭敬供养是人，斯人则为
chí rú lái zàng
持如来藏。

ěr shí shì zūn ér shuō jì yán
尔时，世尊而说偈言：

dāng yǒng chāo chén lèi qín xiū fó zhèng jiào
当勇超尘累，勤修佛正教，
chú miè sǐ jūn zhòng rú xiàng jiàn wěi lú
除灭死军众，如象践苇芦。
chí fǎ fèng jìn jiè zhuān jīng wù kuī dài
持法奉禁戒，专精勿亏怠，
yǐ qì shēng liú zhuǎn jìn zhū kǔ yǒu biān
以弃生流转，尽诸苦有边。

fó shuō cǐ jīng yǐ xián hù shèng shàng tóng zhēn
佛说此经已，贤护胜上童真、

dà yào wáng zǐ bìng zhū bī qiū pú sà mó hē sà
大药王子，并诸比丘、菩萨摩诃萨，

tiān rén ā xiū luó qián tà pó dēng pǔ dà huì
天、人、阿修罗、乾闥婆等，普大会

zhòng wén fó suǒ shuō huān xǐ fèng xíng
众，闻佛所说，欢喜奉行。

yīn shì
音释

sān xiāngqiān qiē zhī yě yè yí yì qiē
册（相千切脂也）。液（夷益切

jīn yè yě shèn shì zhēn qiē shuǐ cáng yě pí dǎn
津液也）。肾（是辇切水藏也）。脾臆

pí pín mí qiē shàng zàng yě dǎn dōu gǎn qiē lián gān zhī
（脾频弥切上臖也臆都感切连肝之

fǔ yě biān yú mèng qiē jiānqiáng yě diàn tíng
府也）。鞭（鱼孟切坚强也）。钿（亭

nián qiē yǐ bǎobèi shì qì yuē diàn jì jùn jì jǐ
年切以宝贝饰器曰钿）。骥骏（骥几

lì qiē liángmǎ yuē jì jùn zǐ jùn qiē mǎ liáng ér yì yuē
利切良马曰骥骏子峻切马良而逸曰

jùn zuān suì zuān zuòguān qiē suì xú zuì qiē zuān suì
骏）。鑽燧（鑽作官切燧徐醉切鑽燧

wèi zuān mù qǔ huǒ yě wén ruì wén wú fēn qiē ruì
谓鑽木取火也）。蚊蝮（蚊无分切蝮

ér ruì qiē bìng niè rén fēichóng yě xuè xū yuē qiē
而锐切並齧人飞虫也)。瘧 (虚约切

hū tiáo yě quán suō quán jù yuán qiē shǒu qū bìng yě
戲调也)。瘳缩 (瘳巨员切手屈病也

suō suǒ liù qiē zú duǎn suō yě lǎo lú gè qiē rǔ
缩所六切足短缩也)。酪 (盧各切乳

jiāng yuē lǎo cuì cǐ ruì qiē wù xiǎo nuò yì duàn yuē
漿曰酪)。脆 (此芮切物小栗易断曰

cuì bào bā xiào qiē huǒ liè yě niè wǔ jié
脆)。爆 (巴校切火裂也)。齧 (五结

qiē shì yě juàn gū xuàn qiē wǎng yě
切噬也)。絹 (姑眩切網也)。